

Otvoreno pismo Vladi Republike Hrvatske

Predmet: „Nacrt prijedloga zakona o stečaju potrošača“ od 30.01.2015.g.

Poštovani predsjedniče Vlade RH, poštovane ministrice i ministri

Pošto je razvidno iz sadržaja, ali i navoda predlagatelja u okviru obrazloženja da je isti u ovom „Nacrtu prijedloga Zakona o stečaju potrošača“ u velikom djelu slijedio pravila, smjernice, pa čak i formulacije njemačkog InsO („Insolvenzordnung“), a istovremeno takav pravni akt, ukoliko bude usvojen u ovom ili sličnom obliku, stvara nekonzistentnost/kolizije sa domaćim pravnim sustavom u smislu socijalne sigurnosti kao i prava i pravednosti, smatram se u stanju pozitivno doprinijeti raspravi kroz nekoliko navoda, komentara i obrazloženja.

Čitanjem prijedloga Zakona, a i praćenjem rasprave o istom u javnosti, nameće se zaključak da ovaj „Nacrt Zakona o stečaju potrošača“ ne otkriva samo sustavne nedostatke samog nacрта, već i kolizije sa drugim pravnim aktima RH, kao i manjkavost istih.

Ovaj slučaj naročito otkriva izrazite slabosti sadržajno usko vezanog „Zakona o socijalnoj skrbi“, kojima predlagatelj u okviru objavljenog nacрта pokušava „doskočiti“ sljedećom deklarativnom, ali nezadovoljavajućom izjavom:

„U cilju sprječavanja neželjenih posljedica za potrošača i društvo u cjelini, zakonodavac je omogućio potrošaču da umjesto prodaje nekretnine predloži neki drugi način namirenja uz uvjet da mu je nekretnina potrebna za vlastito korištenje, da u vlasništvu nema drugu nekretninu i da na raspolaganju nema drugi smještaj niti ga je u mogućnosti osigurati. Na taj način država osigurava višestruku korist za sve sudionike postupka jer nikome nije u interesu da potrošač, koji je možda trenutno u financijskim poteškoćama, postane socijalni slučaj koji je u konačnici obveza za cijelo društvo.“

(Kritika citata je izvedena u komentaru 1 priloženog prijedloga zakona.)

Ustav RH – Zakon o socijalnoj skrbi – Ovršni zakon – Zakon o stečaju potrošača

Svaki zakon nezaobilazno mora imati stabilnu osnovu kroz cijelu vertikalnu strukturu na kojoj počiva i koja najčešće ispunjava njegovu internu strukturu sadržajima.

Pored sadržajnih i tehničkih nedostataka, koje sam istaknuo i komentirao unutar priloženog nacрта i koji se odnose na samu internu prijedloga zakona, želim u ovom djelu uputiti na gore navedene nedostatke „Zakona o socijalnoj skrbi“, koji se, jednom više, očituju prilikom formuliranja ovog nacрта i koji će, ukoliko se ne podvrgne temeljitoj provjeri, stvarati i daljnje poteškoće pri donošenju drugih zakonskih akata vezanih uz fizičke osobe.

Na kraju teksta ću se još jednom konkretno vratiti na objavljeni nacrt Zakona sa primjedbama koje zahtijevaju njegovu nadopunu. Takve primjedbe nisu našle prostora za komentar unutar teksta nacрта poput ostalih, pošto njihov sadržaj od predlagatelja nije spomenut niti riječju.

Krenuo bih u razmatranje gore navedene problematike na primjeru koji izaziva golemu gorčinu i otpor u društvu, iako iz moje perspektive realne posljedice proizlaze iz drugih osnova.

Ovršni zakona članak 75. stavak 5.

(„Nekretnine za stanovanje ili obavljanje poslovne djelatnosti ne smatraju se stvarima koje su nužne za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba ovršenika i osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati..... „)

Učinci gore navedenog su popraćeni jakim aktivizmom na terenu, medijskom pozornošću i time, pored stvaranja aktivističkih stranaka i udruga, vrše snažan pritisak na vladu RH kao i na percepciju iste u društvu.

Postoje česti navodi u javnosti kako je vlasništvo nad nekretninom za hrvatske građane od posebne sociološke, psihološke, pa i emotivne važnosti. Ti navodi se zasnivaju uglavnom na kulturološkim razmatranjima. Međutim valja obratiti posebnu pozornost na činjenicu da to vlasništvo u okviru važećeg zakonskog okruženja predstavlja de facto jedinu egzistencijalnu sigurnost tih građana.

S obzirom na gore navedeni članak OZ, u sinergiji sa odredbama Zakona o socijalnoj skrbi, stvaraju se opravdane sumnje da li se njihove međuovisne učinke još može uskladiti sa Ustavom RH.

Članak 58. Ustava RH

(„Slabim, nemoćnim i drugim, zbog nezaposlenosti ili nesposobnosti za rad, nezbrinutim osobama država osigurava pravo na pomoć za podmirenje osnovnih životnih potreba.“)

Kako će daljnja analiza pokazati, se i u slučaju predloženog Zakona o stečaju potrošača otvara još jedan nezaobilazni sukob sa istim člankom Ustava, ali i člankom 3. Zakona o socijalnoj skrbi,

(Socijalna skrb je organizirana djelatnost od javnog interesa za Republiku Hrvatsku čiji je cilj pružanje pomoći socijalno ugroženim osobama, kao i osobama u nepovoljnim osobnim ili obiteljskim okolnostima, ...“)

koji vrše dodatnu prisilu na predlagatelja zakona da reagira na ovaj pomalo nesmotren način.

Izoliranim promatranjem članka 3. Zakona o socijalnoj skrbi („... pružanje pomoći...“) i članka 58. Ustava RH („... **pravo na pomoć**...“), isti se mogu smatrati međusobno koherentnim po pitanju smisla i sadržaja. Samim tim pružaju i prividnu podlogu i logičan slijed članku 27. Zakona o socijalnoj skrbi i u krajnjoj liniji načinu određivanja osnovice kao i iznosu iste. Iako oba članka u prvom redu koriste termin „pomoć“ i samim time se u doslovnoj interpretaciji ograđuju od nužnosti cjelovitog osiguranja navedenih potreba, postaje kroz daljnji razvoj pravnih akata jasno, da je takav pristup isključivo održiv u okruženju koje ne prepoznaje, niti priznaje, društvene stvarnosti i „gravitacijske sile“ istog. Unatoč činjenici da je takav način interpretacije moguć, smatram da pri formuliranju teksta samog zakona toliko strogi pristup nije predstavljao glavnu misao.

Opravdani razlog koji navodi na takav zaključak je članak 26. Zakona o socijalnoj skrbi,

(„Zajamčena minimalna naknada je pravo na novčani iznos kojim se osigurava zadovoljenje osnovnih životnih potreba samca ili kućanstva koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje životnih potreba.“)

koji eksplicitno govori o „zadovoljavanju osnovnih životnih potreba“ a ne o djelu istih, ili o „pomoći“ pri zadovoljavanju istih.

Iz toga se nameće zaključak sa dalekosežnim posljedicama. S rekurzivnog gledišta preostaje jedina interpretacija glede „...pružanje pomoći...“ i „...pravo na pomoć...“ ta, da se izraz „pomoć“ odnosi na relativnu razliku između prihoda ili imovine pojedinca ili kućanstva do iznosa minimalne naknade. Odgovarajuće članku 30. stavak 2.,

(„Ako samac ili kućanstvo ostvaruje prihod, visina zajamčene minimalne naknade utvrđuje se kao razlika između iznosa zajamčene minimalne naknade određene stavkom 1. ovog članka i prosječnog mjesečnog prihoda samca ili kućanstva ostvarenog u tri mjeseca prije mjeseca u kojem je pokrenut postupak.“)

a nikako na relativnu razliku između minimalne naknade i iznosa potrebnog za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba, kako bi se iščitalo iz izoliranog promatranja članka 58. Ustava RH i članka 3. Zakona o socijalnoj skrbi.

Iz ovakvog konteksta proizlazi nekoliko negativnih, ali i pozitivnih posljedica:

Negativne:

- Vlada RH je dužna odrediti minimalnu naknadu prema stvarnim troškovima za vođenje skromnog života i na toj osnovi donijeti „Odluku o osnovici za izračun iznosa zajamčene minimalne naknade“. To vjerojatno stvara veće troškove za proračun.
- Izmjena članka 41. stavka 3 Zakona o socijalnoj skrbi glede iznosa naknade troškova stanovanja i načina njenog izračuna sukladno „Odluci o proglašenju zakona o socijalnoj skrbi“ članak 38. stavak 2. Pretpostavljam da bi to u prosjeku predstavljalo dvostruko veći trošak u odnosu na dosadašnja izdvajanja.

Pozitivne:

- Nakon nužne izmjene članka 75. stavka 5 Ovršnog zakona, glede dodatka riječi „Vlasništvo nad...“ – „...nekretninom za stanovanje.... ne smatra se nužnim za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba...“, ova odredba postaje u cijelosti održiva pošto se opasnosti socijalne dezintegracije društva izmijenjenim ZSS kompenziraju. Ukoliko ovršenik ostvaruje prihode koji su dovoljni za podmirenje troškova stanovanja, vlasništvo nad nekretninom nije nužno. Ukoliko takve prihode ne ostvaruje, Zakon o socijalnoj skrbi regulira daljnji postupak.
- Veći dio provedbenog postupka Zakona o stečaju potrošača, uz manje dodatke, može biti reguliran ovršnim zakonom, a Zakon o stečaju potrošača može biti integriran u okviru Zakona o stečaju, što pridonosi kvalitetnijem logičnom slijedu pravnih akata.

Moram još jednom istaknuti da ni Zakon o socijalnoj skrbi u strogoj interpretaciji, niti Ovršni zakon u zasebnom razmatranju, ne predstavljaju problematiku koja bi bila pogubna za pojedinca ili zajednicu, ili davala razumnu podlogu za „prilično populistički“ aktivizam i akcionizam. Međutim njihovo međusobno djelovanje ih zaoštava do nepodnošljivih razmjera i odmiče neizmerno od društvene stvarnosti. Takvo uzajamno zaoštavanje posljedica im oduzima svaku racionalnu osnovu i kosi se sa načelima socijalne države.

Svi obilazni pokušaji rješavanja ovog suštinskog problema socijalne skrbi kroz zakone i propise van Zakona o socijalnoj skrbi, nezaobilazno dovode do slabljenja domaćeg pravnog sustava jer adresiraju problem indirektno i time ne djeluju pozitivno na druge pravne odredbe koje se mogu doticati navedene pravne osnove. Pored toga je vrlo izgledno, da će na taj način nezaobilazno doći do povećanog broja kolizija različitih zakonskih rješenja sa istom pravnom osnovom i time ujedno i žalbenih postupaka, kao i upravnih i ustavnih tužbi.

U korist ilustracije, bez namjere kritike ovoj ili bilo kojoj bivšoj vladi RH na račun socijalne osjetljivosti, želio bih ukratko predstaviti sadržaj i strukturu zakona SR Njemačke povodom ove tematike. Pošto i sam predlagatelj u okviru obrazloženja nacрта ističe „Insolvenzordnung“ kao najvažniju orijentacijsku osnovu, smatram neophodnim, pored same kritike nacрта ali i kritike drugih zakonskih akata RH, prikazati obrazloženja kroz rješenja na primjeru koherentnog i funkcionalnog sustava. Nadam se, da će kroz taj primjer postati jasniji praktični nedostaci zakonskih akata RH i mogućnosti ispravka istih. Sljedeći prikaz sa citatima predstavlja vertikalnu strukturu zakonskih rješenja na kojima počiva „Insolvenzordnung“.

Naime, kako u svakoj državi tako i u SR Njemačkoj, svi zakoni počivaju na Ustavu. Na njegovoj nedvosmislenosti i moralnom integritetu.

U konkretnom slučaju, njemački „Insolvenzordnung“ InsO stoji na nedvosmislenom fundamentu GG („Grundgesetz“) Art.1 stavak 1:

„Die Würde des Menschen ist unantastbar. Sie zu achten und zu schützen ist Verpflichtung aller staatlichen Gewalt.“

(Ljudsko dostojanstvo je nedodirljivo. Poštovanje i očuvanje istog je obveza sveobuhvatne državne vlasti.)

i

GG Art.20 stavak 1:

„Die Bundesrepublik Deutschland ist ein demokratischer und sozialer Bundesstaat.“
(SR Njemačka je demokratska i socijalna savezna država.)

Sljedeći korak nadgradnje, ujedno višu razinu podloge InsO, predstavlja SGB („Sozialgesetzbuch“), poglavito SGB XII §1 koji deklarira osnovu statusa „socijalne države“ kroz sljedeći sadržaj:

„Aufgabe der Sozialhilfe ist es, den Leistungsberechtigten die Führung eines Lebens zu ermöglichen, das der Würde des Menschen entspricht.....“

(Zadatak socijalne pomoći je, onom tko ostvaruje pravo na istu, omogućiti uvjete života koje odgovaraju ljudskom dostojanstvu.) Osnova Art. 1 GG i Art. 20 GG

Ova i ovakva **deklaracija** implicitno podrazumijeva, da se društvena potpora u obliku socijalne pomoći („Arbeitslosengeld II“ SGB II, „Hilfe zum Lebensunterhalt“ SGB XII) orijentira na stvarnim troškovima za ostvarenje skromnog načina života.

Sukladno tome se taj status **definira** kroz SGB XII §27a et seq., SGB II §20 et seq:

SGB XII §27 članak 1:

„Hilfe zum Lebensunterhalt ist Personen zu leisten, die ihren notwendigen Lebensunterhalt nicht oder nicht ausreichend aus eigenen Kräften und Mitteln bestreiten können.“

(ekvivalentno članku 26. ZSS RH)

Posebni naglasak želim položiti na sljedeće zakonske odredbe koje su od posebnog značaja za InsO („Insolvenzordnung“) jer ispunjavaju zakon, koji u biti predstavlja „strukturu“, samim „sadržajem“. Tu se radi o SGB XII §§28-35, iz kojeg želim citirati sljedeće, pošto je od imanentne važnosti za razumijevanje problematike koja se vuče kroz trenutačnu raspravu o „Zakonu o stečaju potrošača“:

SGB XII §28 članak 2:

*„Bei der Ermittlung der bundesdurchschnittlichen Regelbedarfsstufen nach § 27a Absatz 2 sind Stand und Entwicklung von Nettoeinkommen, Verbraucherverhalten und Lebenshaltungskosten zu berücksichtigen. Grundlage hierfür sind die durch die Einkommens- und Verbrauchsstichprobe **nachgewiesenen tatsächlichen Verbrauchsausgaben** unterer Einkommensgruppen.“*

(Prilikom ustanovljenja saveznog prosjeka minimalnih naknada prema §27a članak 2 se uzima u obzir stanje i razvoj neto prihoda, potrošačkog ponašanja i troškova života. Njihovu osnovu predstavljaju, kroz uzorke prihoda i potrošnje, **dokazani stvarni izdaci** nižih prihodovnih skupina.)

Definicija, sastavni dijelovi i utvrđivanje iznosa razreda minimalnih naknada, tzv. „Regelbedarfsstufen“, regulirani su kroz „Regelbedarfermittlungsgesetz“ RBEG.

SGB XII §35 stavak 1:

„Leistungen für die Unterkunft werden in Höhe der tatsächlichen Aufwendungen erbracht.....“

SGB XII §35 stavak 4:

„Leistungen für Heizung und zentrale Warmwasserversorgung werden in tatsächlicher Höhe erbracht, soweit sie angemessen sind.....“

Prvom rečenicom je definirano da se troškovi stanovanja priznaju u visini njihovog stvarnog iznosa, a druga se na isti način odnosi na grijanje i opskrbu toplom vodom.

Valja također obratiti pažnju na činjenicu da se u zakonu doslovno spominje „grijanje“ a ne „ogrijev“, koji a priori izostavlja određene skupine potrebitih čije grijanje ne ovisi o izravnom korištenju ogrijeva i čiji se troškovi definiraju na drugi način.

No pored gore navedenog je neophodno istaknuti i odredbe koje također uvelike pridonose ostvarenju „socijalne države“ i koje su neophodne da takav naziv ne ostane samo deklarativan:

SGB XII §28 stavak 2. : „Ermittlung der Regelbedarfe“;

ZPO §850 : „Pfändungsschutz für Arbeitseinkommen“;

ZPO §850 a „Unpfändbare Bezüge“;

i naročito §850 c „Pfändungsgrenzen für Arbeitseinkommen“

sa referencom na §32a EStG „Einkommenssteuergesetz“

(„Grundfreibetrag“, koji po odluci Ustavnog suda „Bundesverfassungsgericht“ ne može biti niži od SGB-om definiranog stvarnog/realnog socijalnog minimuma, tzv. „sachliches Existenzminimum“)

Pored svega, §32a EStG otvara dodatni i novi prostor za kritiku domaćeg zakonskog okruženja koji bi nas doveo i do nepostojećeg skaliranja ovrha osobnih dohodaka, kako je to u SR Njemačkoj riješeno kroz §850 c stavak 2 ZPO. Nepostojanje dotičnog skaliranja uklanja svaku želju ovršenika za ostvarenjem većeg dohotka za vrijeme trajanja ovrhe, i time je na štetu i ovršitelju i ovršeniku.

Članci 172. i 173. Ovršnog Zakona su u cijelosti nedostadni za diferencirani i uravnoteženi pristup pojedinačnim slučajevima. No proširenje ovog teksta i na ovu temu nije svrsishodno jer odvraća od inicijalnog sadržaja.

Ukoliko, zbog općeg nemilog materijalnog stanja države i društva u cjelini izostavimo, ili ostavimo za neka buduća vremena, potrebu definiranja „socio-kulturološkog egzistencijalnog minimuma“ koji obuhvaća relativno široki pojam participacije u društvenom životu kao i „proširene“ definicije osiguranja osnovnih potreba za skroman život (među ostalim poput onih koji su definirani u SGB XII §31 stavak 1), moram nezaobilazno uputiti na bitne razlike i posljedice koje proizlaze iz gore navedenih parcijalnih citata zakonskih regulativa SR Njemačke i domaćeg važećeg pravnog sustava, po pitanju osnova socijalne zaštite.

Ukoliko se uoče više nego očite razlike, vjerujem da je nemogućnost izvedbe Zakona o stečaju potrošača po uzoru na Njemački „Insolvenzordnung“ jasna i nepobitna.

Ovim putem predlažem Vladi Republike Hrvatske da se, u korist socijalne sigurnosti građana i konzistentnosti domaćeg pravnog sustava, posveti temeljitoj provjeri

spornih članaka Zakona o Socijalnoj Skrbi, umjesto pokušaja da nedostatke istog ublažava drugim zakonima, uredbama ili pravilnicima.

Uvodno najavljene primjedbe koje nisu našle prostora u okviru komentiranja „Nacrta prijedloga Zakona o stečaju potrošača“:

1. Kako, po mom sudu, predlagatelj iz sustavnih razloga nije uspio u dovoljnoj mjeri zaštititi socijalna prava potrošača, tako je skoro u cijelosti propustio priliku u adekvatnoj mjeri zaštititi materijalne interese vjerovnika u postupku.

U tekstu nacrta nema nikakvog osvrta na mogućnosti negativnih promjena imovinskog stanja dužnika na štetu vjerovnika u razdoblju koje prethodi stečaju. Iako je zakonodavac svjestan takvih mogućnosti u okviru ostvarenja socijalnih prava, što dokazuje člankom 29. stavak 1. ZSS,

(„– je samac ili član kućanstva u razdoblju od tri godine prije podnošenja zahtjeva prodao ili darovao imovinu, odrekao se prava na nasljeđivanje ili ustupio svoj nasljedni dio, ako je od iznosa ostvarenog prodajom ili iznosa koji odgovara visini osnovice za plaćanje poreza na promet darovane imovine ili nasljednog dijela kojega se odrekao ili ustupio mogao osigurati uzdržavanje u iznosu zajamčene minimalne naknade i nakon podnošenja zahtjeva za priznavanje prava.)

je propustio na isti ili sličan način, kako je zaštitio državni proračun, zaštititi interes vjerovnika u postupku stečaja potrošača. Iako moguća, je jednostavna referenca na članak 66. i članak 67. ZOO za konkretan slučaj nedovoljna jer nije vremenski terminirana. Takav nedostatak povlači, ovisno o slučaju, ili negativne posljedice za dužnika, ili vjerovnika. Članak 71. ZOO po tom pitanju ne pridonosi rješenju, pošto se odnosi na rokove za podnošenje tužbe za pobijanje pravne radnje u odnosu na njen nastanak a ne, kako bi to bilo za ovaj zakon potrebno, u odnosu na rok u kojem je zasnivanje pravne radnje prethodio stečaju.

2. Nadalje je u potpunosti propušten osvrt na cijeli niz imovinsko-pravnih dvojbi koje mogu naći svoje izvorište u stečaju fizičke osobe/potrošača jer se gotovo uvijek dotiču prava i obveza „neizravnih“ dužnika, začetih kroz Obiteljski zakon članak 248. stavak 1. i članak 250. i 251.

Da je predlagatelj u ovom nacrtu primjerice i iskoristio mogućnost reference na postojeću zakonsku definiciju „bračne stečevine“ članak 248. Obiteljskog zakona i sukladno tome na „dijeljenje duga“ članak 41. stavak 2. i „solidarnost dužnika“ članak 43. stavak 1. Zakona o

obveznim odnosima, kao i na „poslove redovite uprave“ članak 251. OZ i članak 41. ZVSP, propustio bi mogućnost temeljitijeg rješenja problema.

Nedostaci OZ, kroz nediferencirani pojam „bračne stečevine“ ali i uputa na odredbe ZVSP, ne dozvoljavaju donošenje odluka u provedbi postupka na temeljima pravne sigurnosti. Samo kao neki od mnogih primjera se može navesti sporna definicija plaće u okviru bračne stečevine, pošto je raznim drugim pravnim aktima drugom bračnom drugu otežana ili onemogućena kontrola iste ili raspolaganje istom. Nadalje je upitan status mogućih kreditnih ugovora samo jednog bračnog druga. U tom pogledu je posve nedovoljno uputiti članak 40. i 41. ZVSP u svrhu objektivnog razgraničenja u dužničko-vjerovničkim odnosima.

U okviru zakonskih akata SR Njemačke se primjerice nalaze prihvatljivija rješenja za navedene i druge nedostatke kroz BGB „Bürgerliches Gesetzbuch“ i ZPO „Zivilprozessordnung“, koji daju njihovom Zakonu o stečaju potrošača, implementiranog u „Insolvenzordnung“, kvalitetniju i stabilniju podlogu.

Zaključno nužno moram uputiti na činjenicu, da zakonodavna tijela RH ne mogu u tolikoj mjeri referentno pratiti zakonska rješenja samo pojedinih akata Savezne Republike Njemačke kako je to učinjeno u ovom slučaju, ukoliko se isti, u međusobnom djelovanju sa drugim zakonskim rješenjima RH nalaze :

- a) u koliziji sa načelima socijalne države i,
- b) na nedovoljno definiranim odredbama unutar zakona na kojim počivaju.

S poštovanjem,

Dejan Grbac

MINISTARSTVO PRAVOSUDA

Nacrt

**NACRT
PRIJEDLOGA ZAKONA O STEČAJU POTROŠAČA**

Zagreb, siječanj 2015.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o stečaju potrošača sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. i članku 35. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/2014 – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

a) Ocjena stanja

Globalni razvoj kreditne industrije rezultirao je znatnim porastom broja kreditno zaduženih građana. Prema podacima Hrvatske narodne banke tražbine banaka prema stanovništvu u prosincu 2004. iznosila su 65.276,7 milijuna kuna, u prosincu 2006. iznosila su 95.689,3 milijuna kuna, u prosincu 2008. iznosila su 126.551,4 milijuna kuna, a u studenom 2014. iznosila su 126.868,1 milijuna kuna. Prema podacima Financijske agencije, zbog neizvršenih osnova za plaćanje, 31. srpnja 2014. u blokadi računa bilo je 317.163 građana. Njihov dug iznosio je 28,37 milijardi kuna. Zadnji dan u srpnju 2012. u blokadi računa bilo je 231.492 građana, a dug je iznosio 15,34 milijardi kuna, dok je 31. srpnja 2013., bilo blokirano računa 269.644 građana, a njihov dug je iznosio 20,82 milijarde kuna. U prosjeku, broj blokiranih računa građana u razdoblju od dvije godine, od 31. srpnja 2012. do 31. srpnja 2014., mjesečno se povećavao za 3.570, a iznos duga za 0,54 milijarde kuna. U strukturi dospjelih neizvršenih osnova za plaćanje prema trajanju blokade računa građana, prevladavaju dugotrajne blokade i to one u trajanju duljem od godinu dana, kako po broju građana tako i po iznosu blokade. Udio duga građana koji se odnosi na dugotrajnu blokadu (više od 360 dana) koncem srpnja 2014. bio je veći (90,7%) od udjela koncem srpnja 2013. (86,3%), za približno 4,5%. Slijedom toga, udjeli duga koji se odnose na kraća razdoblja blokade, manji su 31. srpnja 2014., u odnosu na njihove udjele godinu dana prije, 31. srpnja 2013.

Rastu prezaduzenosti građana pridonijela je i globalna ekonomska kriza zbog koje se povećala stopa nezaposlenosti usporedno sa smanjenjem životnog standarda građana Republike Hrvatske i porastom cijena na tržištu.

Potrebno je imati na umu da je potrošač uvijek slabija strana u svakom pravnom odnosu te kao građanin sukladno odredbi članka 35. Ustava Republike Hrvatske ima zajamčeno štovanje i pravnu zaštitu njegova osobnog i obiteljskog života, dostojanstva, ugleda i časti.

Republika Hrvatska ratificirala je Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Konvencija) 7. studenoga 1997. što za Republiku Hrvatsku podrazumijeva obvezu pružanja zaštite konvencijskih prava pojedinaca od strane domaćih sudova. Među najvažnijim pravima zajamčenim Konvencijom, posebno mjesto zauzima pravo na poštivanje osobnog i obiteljskog života (članak 8.) što je osobito važno istaknuti zbog toga što se veliki broj građana zbog ovrhe našao u situaciji da ostane bez svog doma. Nedvojbeno su i vjerovnici ti koji zaslužuju efektivnu pravnu zaštitu i jedan od osnovnih ciljeva postupka

stečaja potrošača je upravo njihovo skupno i ravnomjerno namirenje, no treba voditi računa o tome da se oduzimanjem osnovnog životnog prostora pojedincu taj cilj gotovo uvijek ne ispuni u najvećoj mogućoj mjeri.

Opći cilj uvođenja instituta stečaja potrošača je razviti sustav koji će rezultirati stvaranjem uvjeta insolventnim potrošačima za reprogramiranje njihovih obveza ili novi početak, a vjerovnicima omogućiti ravnomjerno namirenje njihovih tražbina. Posebni ciljevi su stvaranje uvjeta da se kroz neformalne (neinstitucionalne) i formalne (institucionalne) okvire postigne dogovor između vjerovnika i dužnika oko restrukturiranja postojećih tražbina, stvaranje uvjeta za odgovorno i ekonomski racionalno ponašanje potrošača te rasterećenje sustava od bezuspješnih i višestrukih ovršnih postupaka. Navedeni ciljevi su u skladu s najvišim europskim vrednotama i normativnim rješenjima drugih država članica Europske unije te ako zakonodavac ne poduzme ništa kako bi intervenirao u sadašnju situaciju u cilju razrješenja postojećeg problema, možemo očekivati povećanje negativnih trendova u gospodarstvu, povećanje broja ovršnih postupaka, blokada računa, dodatnih zaduživanja po nepovoljnim uvjetima i posljedično povećanje broja insolventnih potrošača. Također, neuvođenjem postupka stečaja potrošača privilegirati će se vjerovnici čije su tražbine osigurane založnim i drugim stvarnim pravima za razliku od drugih kategorija vjerovnika.

Uvođenjem instituta stečaja potrošača omogućava se prezaduženim građanima prilika za novi odgovorniji početak kao i efektivno namirenje vjerovnika čak i u situaciji kada potrošač nema trenutnih sredstava iz kojih bi se mogle namiriti tražbine vjerovnika.

b) Osnovna pitanja koja se trebaju urediti ovim Zakonom

Kako bi se omogućilo razrješenje odnosa na jednostavniji i manje tegoban način od strogih pravila u sudskom postupku, uvažavajući pri tome trendove u zakonodavstvima drugih država članica Europske unije kojima se potiče izvansudsko rješavanje, kao i preopterećenost pravosudnog sustava, određena je dužnost predlagatelja pokušati sklopiti sporazum s vjerovnicima u izvansudskom postupku prije podnošenja prijedloga za otvaranje postupka stečaja potrošača sudu.

Izvansudski postupak provodi se pred savjetovalištima kao jedna vrsta formularnog postupka kojem je svrha, osim svojevrsnog posredovanja među sudionicima postupka, prikupljanje svih relevantnih podataka o tražbinama vjerovnika i potrošačevoj imovini. Zbog uštede vremena i racionalizacije troškova, određeno je da potrošač navedene podatke predoči savjetovalištu, vjerovnicima, a naposljetku i samom sudu putem obrazaca koji će biti distribuirani za tu svrhu. Važno je istaknuti da izvansudski postupak traje 60 dana, koji se rok može produžiti za daljnjih 30 dana ako savjetovalište ili sudionici u postupku ocjene da postoji mogućnost sklapanja sporazuma. Izvansudski sporazum sklopljen između potrošača i njegovih vjerovnika ima učinak izvansudske nagodbe te predstavlja plan namirenja duga. Rok i način ispunjenja obveza bitni su sastojci plana. Navedenim zakonskim rješenjem nastoji se izbjeći sklapanje sporazuma koji u stvarnosti ne bi bio provediv.

Ako se potrošač u navedenoj fazi postupka ne uspije dogovoriti s vjerovnicima oko načina namirenja postojećih tražbina, postupak bi se nastavio pred nadležnim sudovima. Sam sudski postupak također ima elemente dobrovoljnosti te se potrošaču ponovno pruža prilika s vjerovnicima postići dogovor pred sudom u obliku sudske nagodbe. Ako ne nagodba ne sklopi, sud bi imenovao povjerenika koji u daljnjem tijeku postupka ima ključnu ulogu u razdiobi potrošačeve imovine te predstavlja svojevrstan most između suda, potrošača i vjerovnika.

Razlozi za pokretanje postupka stečaja potrošača prilagođeni su trenutnoj gospodarskoj situaciji kao i europskim standardima koji se temelje, prije svega na prevenciji i otklanjanju negativnih posljedica prije nego one postanu neotklonjive. Potrebno je imati na umu da se postupak stečaja potrošača provodi nad fizičkom osobom kojoj je društvo dužno osigurati uvjete za normalan život i poštujući najbolju europsku praksu, osigurati pravo na drugu priliku. Postupak stečaja potrošača se tako može otvoriti ako je potrošač insolventan. Smatrat će se da je potrošač insolventan ako najmanje tri mjeseca uzastopno ne može ispuniti jednu ili više dospjelih novčanih obveza u ukupnom iznosu većem od 30.000,00 kuna.

U cilju sprječavanja neželjenih posljedica za potrošača i društvo u cjelini, zakonodavac je omogućio potrošaču da umjesto prodaje nekretnine predloži neki drugi način namirenja uz uvjet da mu je nekretnina potrebna za vlastito korištenje, da u vlasništvu nema drugu nekretninu i da na raspolaganju nema drugi smještaj niti ga je u mogućnosti osigurati. Na taj način država osigurava višestruku korist za sve sudionike postupka jer nikome nije u interesu da potrošač, koji je možda trenutno u financijskim poteškoćama, postane socijalni slučaj koji je u konačnici obveza za cijelo društvo.

Predlagatelj je, uzimajući u obzir cilj samog zakona i osnovne postulate srodne europske normative, odredio razdoblje provjere ponašanja u odnosu na potrošača koji podnese prijedlog za oslobođenje od preostalih obveza.

U razdoblju provjere ponašanja koje će sud odrediti, ovisno o imovini potrošača i njegovoj zaduženosti, potrošač bi bio dužan prijavljivati povjereniku sve promjene vezane za svoju imovinu, pokušati naći posao, ako ga nema, prihvatiti sezonske poslove ako je za obavljanje istih kvalificiran te prijaviti svako stjecanje nasljedstva koje ulazi u stečajnu masu.

Potrošač ne smije zatajiti nijedan iznos niti imovinu te je dužan sudu i povjereniku, na njihovo traženje, davati sve obavijesti koje su od utjecaja na sam postupak kao i namirenje tražbina vjerovnika. Razdoblje provjere ponašanja ne može biti kraće od jedne godine ni duže od pet godina u čemu se zakonodavac priklonio rješenjima većine europskih država. Osnovna svrha navedenog instituta je osloboditi savjesnog dužnika od preostalih obveza te vjerovnike namiriti u najvećoj mogućoj mjeri. Ovisno o potrošačevom postupanju tijekom razdoblja provjere ponašanja, ovisit će odluka suda o oslobođenju od preostalih obveza.

Što se tiče nepoštenog potrošača, odnosno onog koji bi pokušao zlouporabiti institut oslobođenja od preostalih obveza te cjelokupni postupak, određena je uskrata od oslobođenja od preostalih obveza koja će nastupiti ako se potrošač ne bude pridržavao svojih obveza ili na

Kommentiert [D1]: Komentar 1

Pitanje je, zašto predlagatelj posebno naglašava drugi način namirenja umjesto prodaje nekretnine.

Termin „umjesto“ implicira višestruku mogućnost namirenja iz imovine stečajnog dužnika i time po definiciji isti nije insolventan, već u najgorem slučaju likvidan. Ovim se ukazuje na mogućnost da dužnik, ukoliko se pretpostavlja mogućnost namirenja iz drugih izvora, do trenutka otvaranja postupka nije bio voljan podmiriti legitimna potraživanja vjerovnika iz bilo kojeg razloga i s time otvara osnovu za dodatno sankcioniranje umjesto zaštite. Sve rečeno je ujedno i sukladno „definiciji“ članka 4. stavka 2. ovog zakona, u okviru kojeg je korištenje izraza „trajnije“, po mom sudu, nažalost vrlo nesretno.

Principijelno, stečajni postupak pretpostavlja a priori nemogućnost dužnika da iz svoje imovine i budućih prihoda namiri obveze prema vjerovnicima u cijelosti i da se tim putem oslobodi istog od „cjeloživotnog dužničkog ropstva“.

Pored gore navedenog, u vansudskoj, pa i sudskoj nagodbi, potrošač (dužnik) ima mogućnost nagodbe i namirenja potraživanja vjerovnika, djelomično ili u cijelosti, iz svih legalnih izvora koji mu stoje na raspolaganju.

Nagodba u osnovi, i po njenom smislu, predstavlja suglasnost obje strane u korist rješavanja spora. Sami način i iznos namirenja, odnosno porijeklo iz kojeg potječu sredstva za namirenje, ukoliko zakonodavac nema namjeru prikrivenog pritiska na vjerovnike, ne otvara potrebu za regulacijom.

Ujedno bi takav pristup bio i izravno kršenje članka 14. („Svi su pred zakonom jednaki.“) Ustava RH, jer zakonodavac donosi odredbu koja stavlja vjerovnika a priori u neravnomerni položaj prema dužniku. Činjenica da su pred takvim zakonom svi jednaki, ne mijenja ništa na neravnomernom položaju.

Pored toga je izrazito upitno, koliko bi ovakva odredba izazvala pravne nesigurnosti glede članka 49. Ustava RH („Prava stečena ulaganjem kapitala ne mogu se umanjiti zakonom niti drugim pravnim aktom.“).

Istodobno je nerazumno, iz kojih razloga predlagatelj ne koristi postojeća rješenja koja su već definirana ovršnim zakonom (Ovršni zakon članak 5. stavak 2., članak 34., a naročito članak 6.) koja pružaju zaštitu dužnika i potrebnoj mjeri.

Kommentiert [D2]: Komentar 2

U ovoj rečenici leži obrazloženje za gore postavljeno pitanje.

Međutim, pomalo „samohvalna“ formulacija, da zakonodavac na taj način vodi brigu o dužniku i time o društvu u cjelini odražava možda njegovu dobru volju, ali ne i pravedan i održiv pristup problematiki. Ukoliko zakonodavno tijelo RH ima namjeru zaštititi građana u teškom i nezavidnom položaju, sukladno članku 58 Ustava RH („Slabim, nemoćnima i drugim, zbog nezaposlenosti ili nesposobnosti za rad, nezbrinutim osobama država osigurava pravo na pomoć za podmirenje osnovnih životnih potreba“), i/ili sukladno članku 3 zakona o socijalnoj skrbi („Socijalna skrbb je organizirana djelatnost od javnog interesa za Republiku Hrvatsku čiji je cilj pružanje pomoći socijalno ugroženim osobama, kao i osobama u nepovoljnim osobnim ili obiteljskim okolnostima, koja uključuje prevenciju, promicanje promjena, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku pojedincu, obitelji i skupinama, u svrhu unapređenja kvalitete života i osnaživanja korisnika u samostalnom zadovoljavanju osnovnih životnih potreba te njihovog aktivnog uključivanja u društvo“),

onda je to dužno učiniti na neposredan način, ne ulazeći u izravne ugovorne odnose, ukoliko su isti zaključeni dobrovoljno.

drugi način pokuša izigrati vjerovnike. Nakon proteka razdoblja provjere ponašanja savjesni potrošač oslobodit će se obveza prema vjerovnicima.

Međutim, sa svrhom zaštite javnog i jačeg interesa, zakon taksativno popisuje obveze za koje ne postoji mogućnost oslobođenja. Tako se institut oslobođenja ne može primijeniti na obveze koje se odnose na uzdržavanje djece, roditelja i drugih osoba koje je potrošač dužan uzdržavati, imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom ili prekršajem, naknadu štete nastalu kaznenim djelom ili prekršajem te porezne obveze.

Posljedice koje će proisteći donošenjem Zakona

Predvidljive posljedice koje će proisteći donošenjem ovoga Zakona sastoje se, prije svega u smanjenom broju ovršnih postupaka i broju insolventnih građana te će se postići namirenje tražbina vjerovnika u većoj mjeri nego što je to sada slučaj. Cjelokupnim postupkom koji je određen ovim Zakonom, potiče se sporazumno rješavanje odnosa između potrošača i vjerovnika, s minimalnim sudjelovanjem javnih institucija, što će doprinijeti rasterećenju sudova i javnoj percepciji vezanoj za nužnost restrukturiranja vlastitih obveza. Provedbom zakona također će se postići preventivni učinak kao i razvoj javne svijesti o važnosti racionalnog i odgovornog ponašanja.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA, S OBRAZLOŽENJEM

Prilaže se tekst Prijedloga zakona o stečaju potrošača.

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O STEČAJU POTROŠAČA

GLAVA I. OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuju se opća pravila o stečaju potrošača, izvansudski postupak pred savjetovalištim, pretpostavke za otvaranje postupka stečaja potrošača, postupak pred sudom te uvjeti i učinci oslobođenja potrošača od preostalih obveza.

Cilj Zakona

Članak 2.

(1) Cilj ovoga Zakona je skupno namirenje vjerovnika unovčenjem imovine potrošača i podjele prikupljenih sredstava vjerovnicima u skladu s planom namirenja duga ili u okviru postupka pred sudom.

(2) Savjesnom potrošaču pružit će se, nakon proteka razdoblja provjere ponašanja, mogućnost oslobođenja od preostalih obveza prema vjerovnicima.

Potrošač kao stečajni dužnik

Članak 3.

(1) Postupak stečaja potrošača provodi se nad imovinom potrošača.

(2) Potrošačem se, u smislu ovoga Zakona, smatra svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao ili djeluje na tržištu izvan svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti.

(3) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se i na fizičku osobu koja obavlja samostalnu djelatnost ako:

1. nema više 20 od vjerovnika,
2. obveze iz obavljanja samostalne djelatnosti ne prelaze iznos od 100.000,00 kn,
3. nema obveza iz radnih odnosa koje proizlaze iz obavljanja samostalne djelatnosti, i
4. nije pokrenut predstečajni ili stečajni postupak.

Stečajni razlog

Članak 4.

(1) Postupak stečaja potrošača može se otvoriti ako je potrošač insolventan.

(2) Insolventnost je, u smislu ovoga Zakona, trajnija nesposobnost za ispunjenje dospjelih novčanih obveza.

(3) Smatrat će se da je potrošač insolventan ako najmanje tri mjeseca uzastopno ne može ispuniti jednu ili više dospjelih novčanih obveza u ukupnom iznosu većem od 30.000,00 kuna.

GLAVA II. IZVANSUDSKI POSTUPAK

Svrha izvansudskog postupka

Članak 5.

Izvansudski postupak provodi se radi sklapanja izvansudskog sporazuma između potrošača i vjerovnika u postupku koji se temelji na načelu dobrovoljnosti.

Savjetovališta

Članak 6.

(1) Izvansudski postupak provode posrednici u savjetovalištim prema pravilima o kojima su se stranke sporazumjele.

(2) Savjetovalištim se, u smislu ovoga Zakona, smatraju organizacijske jedinice Financijske agencije.

(3) Posrednik je dužan u izvansudskom postupku postupati u skladu s njegovom svrhom, osobitom pažnjom zaštititi potrošača kao slabiju stranu u pravnom odnosu na način koji osigurava potpuno poštivanje osobnog i obiteljskog života, dostojanstva, ugleda i časti potrošača.

(4) Posrednik je dužan postupati s osobnim podacima u skladu s odredbama posebnog propisa koji uređuje zaštitu osobnih podataka.

(5) Pravilnik o načinu rada savjetovališta i pretpostavke za obavljanje poslova posrednika donijet će ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Zahtjev

Članak 7.

(1) Osoba koja namjerava podnijeti sudu prijedlog za otvaranje postupka stečaja potrošača dužna je prije podnošenja prijedloga podnijeti savjetovalištu zahtjev za provedbu izvansudskog postupka.

(2) Zahtjev za provedbu izvansudskog postupka na propisanom obrascu može podnijeti potrošač ili svaki njegov vjerovnik.

(3) Uz zahtjev za provedbu izvansudskog postupka potrošač je dužan priložiti popis imovine, vjerovnika i tražbina vjerovnika na propisanom obrascu.

(4) Ako je podnositelj zahtjeva vjerovnik, dužnik je dužan bez odgode dostaviti savjetovalištu popis iz stavka 3. ovoga članka.

Kommentiert [D3]: Potpuno je nerazumno iz kojih razloga predlagatelj (skoro) proizvoljno određuje donju granicu na 30.000 kn i pored toga nominalni iznos unosi u sam Zakon, kada se kroz reguliranje same provedbe postupka može postići ekonomska valorizacija pokretanja postupka kroz vjerovnika ali i dužnika. Ukoliko dužnik ima 100 vjerovnika po 350,- kn, neće ni jednom vjerovniku biti od interesa pokretanje stečajnog postupka nad dužnikom.

Troškovna struktura za dužnika i vjerovnika, koju zakonodavac treba odrediti s posebnom pozornošću, je jedini djelotvorni faktor koji će odrediti kod kojeg iznosa će se dužnik ili vjerovnik odlučiti na pokretanje stečajnog postupka, a pored toga će tim putem i zakonodavac indirektno odrediti opterećenost sudova kroz stečajne postupke.

Kommentiert [D4]: Članak 5. ne daje obrazloženje svrhe izvansudskog postupka. On samo deklarira okvir istog („načelo dobrovoljnosti“).

Time je sadržaj članka 5. neadekvatan u odnosu na vlastiti naslov.

Sama svrha izvansudskog postupka leži u ekonomičnosti za stranke u postupku i rasterećenju sudova.

Sa gledišta ekonomičnosti valja uzeti u obzir da pažljivo određivanje tarifne strukture ima velikog utjecaja/pritisak na sve strane u postupku da dobrovoljno dođu do rješenja u izvansudskom postupku. Dakle valja upozoriti i na činjenicu da preniski prag troškova za provedbu stečajnog postupka ima negativan učinak na izvansudski postupak.

Kommentiert [D5]: „Bez odgode“ znači „odmah“. Takav postupak je u pravilu nemoguć i širom otvara vrata stvaranju pritiska na dužnika sa više strana.

Jednom od strane vjerovnika, koji ima slobodne ruke u interpretaciji vremenskog razdoblja koje smatra prihvatljivim za dostavljanje dokumentacije. Ali također i podjednako daje slobodne ruke posredniku u savjetovalištu da, ukoliko želi, vrši pritisak na dužnika (u materijalnom ili drugom obliku), pošto se isti u samom začetku postupka već nalazi u prekršaju.

Pored toga se stvara osnova za nezadovoljstvo kod svih uključenih strana, ali i nepotrebne, no vjerojatne, tenzije između vjerovnika i posrednika oko razumnog „produljenog“ roka za dostavu dokumentacije od strane dužnika.

Pošto je posrednik zadužen za komunikaciju između dužnika i vjerovnika je njegov položaj kroz ovu formaulaciju otežan, a ujedno mu daje previše slobode u interpretaciji.

Dužniku se mora omogućiti, zakonom propisano i praksi prilagođeno razdoblje za pribavljanje potrebne dokumentacije.

Pored toga je savršeno nerazumno da predlagatelj takav pristup (prilagođenost praksi) odobrava vjerovniku u članku 8. stavak 3.

(5) Uz zahtjev za provedbu izvansudskog postupka vjerovnik je dužan priložiti isprave iz kojih proizlazi vjerojatnost postojanja njegove tražbine i izričiti pristanak potrošača za provedbu izvansudskog postupka.

(6) Pravilnik o obliku i sadržaju obrasca zahtjeva za provedbu izvansudskog postupka i popisa imovine, vjerovnika i tražbina donijet će ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Popis imovine, vjerovnika i tražbina

Članak 8.

(1) Popis imovine, vjerovnika i tražbina sadrži podatke o:

1. ukupnoj postojećoj imovini, primanjima i obvezama uz naznaku iznosa ili vrijednosti,
2. svim vjerovnicima i njihovim tražbinama,
3. primanjima iz radnog odnosa i ostalim primanjima kao i njihovim iznosima u prethodna tri mjeseca,
4. režijskim troškovima kućanstva,
5. članovima uže obitelji.

(2) Članom uže obitelji, u smislu ovoga Zakona, smatraju se: bračni drug, srodnici po krvi u pravoj liniji i njihov bračni drug, braća, sestre, pastorki, posvojenici, djeca povjerena na smještaj, odgoj ili skrb izvan obitelji, maćeha, očuh, posvojitelj i osoba koju je potrošač dužan po zakonu uzdržavati.

(3) Vjerovnik je dužan na svoj trošak, na zahtjev posrednika, u roku od osam dana od dana od zaprimanja zahtjeva, dostaviti savjetovaništu pisanu izjavu o visini svojih ukupnih tražbina posebno naznačujući glavnu tražbinu i sporedne tražbine.

Provjera podataka

Članak 9.

(1) Posrednik je ovlašten, na zahtjev vjerovnika, provjeriti podatke iz popisa imovine, vjerovnika i tražbina uvidom u odgovarajuće registre i evidencije, u skladu s posebnim zakonima.

(2) Ako se utvrdi da su podatci iz popisa imovine, vjerovnika i tražbina nepotpuni ili netočni, potrošaču će se dati mogućnost da ih ispravi ili dopuni.

(3) Ako potrošač ne iskoristi mogućnost iz stavka 2. ovoga članka, posrednik je dužan upozoriti vjerovnike na nepotpunost ili netočnost podataka sadržanih u popisu imovine, vjerovnika i tražbina o čemu na popisu sastavlja bilješku.

Troškovi izvansudskog postupka

Članak 10.

(1) Troškovi izvansudskog postupka namiruju se iz položenog predujma.

(2) Predujam uplaćuje podnositelj zahtjeva u iznosu od 100,00 kuna.

Kommentiert [D6]: Uvođenjem sadržaja popisa imovine u zakon se stvara problem prilikom budućih – i vjerojatnih – izmjena tog popisa.

Članak 8. treba uputiti na obrazac kojim se ustanovljuje imovina dužnika, vrijednost iste, tražbine vjerovnika, kao i njegove materijalne životne okolnosti.

Tome se izbjegava nužnost izmjene samog zakona ukoliko se ustanovi potreba za izmjenom sadržaja popisa. Sami sadržaj popisa se, zbog kvalitetnijeg strukturiranja zakona, bolje i detaljnije definira uredbom.

(3) Ako je podnositelj zahtjeva potrošač, može se osloboditi obveze uplate predujma na način i uz pretpostavke propisane posebnim propisom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć.

Dostava poziva za sudjelovanje

Članak 11.

(1) Savjetovalište je, nakon uplate predujma, dužno bez odgode objaviti poziv za sudjelovanje u izvansudskom postupku na mrežnoj stranici Financijske agencije čime se dostava smatra obavljenom.

(2) Poziv za sudjelovanje u izvansudskom postupku sadrži vrijeme i mjesto kada su vjerovnici pozvani pristupiti u savjetovalište, ime, prezime, adresu prebivališta i OIB potrošača te popis vjerovnika koji se pozivaju u savjetovalište.

(3) Potrošač je ovlašten samostalno obavijestiti vjerovnike o vremenu i mjestu kada su pozvani pristupiti u savjetovalište.

Plan namirenja duga

Članak 12.

(1) Potrošač je dužan prije objave poziva za sudjelovanje u izvansudskom postupku dostaviti savjetovalištu plan namirenja duga.

(2) Plan namirenja duga podnosi se na obrascu čiji sadržaj pravilnikom određuje ministar nadležan za poslove pravosuđa.

(3) Na zahtjev potrošača posrednik je dužan pružiti potrošaču stručnu pomoć za sastavljanje plana namirenja duga.

Trajanje i dovršetak izvansudskog postupka

Članak 13.

(1) Izvansudski postupak traje najdulje 60 dana od prvog održanog sastanka u savjetovalištu.

(2) U iznimnim slučajevima savjetovalište može produljiti rok iz stavka 1. ovoga članka za dodatnih 30 dana ako ocijeni da postoji mogućnost sklapanja izvansudskog sporazuma između potrošača i njegovih vjerovnika ili ako potrošač i vjerovnici suglasno predlože produljenje.

(3) Nakon proteka roka iz stavka 1. i 2. ovoga članka savjetovalište je dužno podnositelju zahtjeva izdati potvrdu o tome da pokušaj sklapanja izvansudskog sporazuma nije uspio.

Neuspjeli pokušaj sklapanja izvansudskog sporazuma

Članak 14.

(1) Smatra se da sklapanje izvansudskog sporazuma nije uspjelo ako neki vjerovnik nakon što su počeli pregovori u cilju sklapanja sporazuma o uređenju potrošačevih obveza pokrene ili nastavi postupak radi ostvarenja tražbine ili izričito i nedvosmisleno izjavi da nije suglasan s izvansudskim sporazumom.

Kommentiert [D7]:

Nesretna definicija.

Izvansudski sporazum ne bi smio biti uspješan ako jedan od vjerovnika izjavi da nije suglasan s izvansudskim sporazumom. Bez dodatka o pokretanju ili nastavku postupka radi ostvarenja tražbine.

S ovakvim pristupom bi se obvezalo vjerovnike na izjašnjenje prema savjetovalištu i time održavalo formu postupka koja pruža sigurnost svim sudionicima.

Taj postupak bi se razlikovao od onog u SR Njemačkoj, međutim izbjegava bez negativnih posljedica, određene i nepotrebne poteškoće koje tamo izaziva, a da nema posebnog učinka.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka savjetovanište je dužno bez odgode izdati potvrdu predlagatelju o neuspjelom sklapanju izvansudskog sporazuma.

Kommentiert [D8]:

Savjetovanište mora biti dužno obavijestiti sve vjerovnike o neuspjelom sklapanju izvansudske nagodbe na isti način i sa istim rokom.

Nije dovoljno izdavanje potvrde samo predlagatelju, već je iz proceduralnih razloga, ali i ravnopravnog pristupa prema svim strankama u procesu takav postupak neizbježan.

Izvansudski sporazum

Članak 15.

- (1) Izvansudski sporazum sklopljen između potrošača i vjerovnika ima učinak izvansudske nagodbe i predstavlja ovršnu ispravu.
- (2) Rok i način ispunjenja obveza, otpust duga, sporazum o povlačenju tužbe, obveza povlačenja prijedloga za ovrhu u ranije pokrenutim postupcima bitni su sastojci izvansudskog sporazuma.
- (3) Izvansudski sporazum sklapa se na obrascu čiji oblik i sadržaj pravilnikom određuje ministar nadležan za poslove pravosuđa.
- (4) Izvansudski sporazum nema pravnog učinka na vjerovnike s kojima nije sklopljen.

Odgovornost za štetu

Članak 16.

- (1) Potrošač odgovara za štetu vjerovnicima koje nije naveo u popisu imovine, vjerovnika i tražbina, ako su oni zbog toga izgubili kakvo pravo.
- (2) Zbog razloga iz stavka 1. ovoga članka potrošač odgovara za štetu i vjerovnicima s kojima je sklopljen izvansudski sporazum.

GLAVA III.

TIJELA POSTUPKA STEČAJA POTROŠAČA

Tijela postupka stečaja potrošača

Članak 17.

Tijela postupka stečaja potrošača su sud i povjerenik.

Povjerenik

Članak 18.

- (1) Povjerenika imenuje sud s liste stečajnih upravitelja uz odgovarajuću primjenu Stečajnog zakona.
- (2) Za povjerenika ne može biti imenovana osoba koja bi morala biti izuzeta kao sudac u stečajnom postupku, osobito osoba koja je bliski srodnik suca, dužnika ili vjerovnika, niti osoba koja je pravomoćno osuđena za kazneno djelo protiv gospodarstva i za druga kaznena djela koja je čine nedostojnom za obavljanje dužnosti povjerenika.

Dužnosti povjerenika

Članak 19.

- (1) Povjerenik je dužan pri ispunjavanju svojih dužnosti postupati s pažnjom dobrog stručnjaka.
- (2) Povjerenik je dužan unovčavati imovinu stečajne mase bez odgode te je ravnomjerno razdjeljivati vjerovnicima.
- (3) Povjerenik je dužan podnositi sudu kvartalna pisana izvješća u kojima će navesti stanje potrošačeve imovine, nove okolnosti koje bi mogle utjecati na mogućnost ispunjenja potrošačevih obveza, iznos ukupno isplaćenih sredstava pojedinom vjerovniku, podatke o unovčenoj imovini i ostale podatke koji su od utjecaja na tijek postupka.

(4) Izvješća iz stavka 3. ovoga članka objavljuju se na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

- (5) Na obavljanje dužnosti i odgovornost povjerenika na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Stečajnog zakona kojim su propisana prava i obveze stečajnog upravitelja ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Kommentiert [D9]: Objave izvješća po gore navedenim načelima na mrežnim stranicama sudova je u direktnom sukobu sa zakonom o zaštiti podataka, kao i članku 35. Ustava RH.

Nadzor nad radom povjerenika

Članak 20.

- (1) Nadzor nad radom povjerenika provodi sud.
- (2) Sud može u svako doba posebnim rješenjem razriješiti povjerenika ako svoju dužnost ne obavlja uspješno ili na bilo koji način ne poštuje odluke suda ili odredbe ovoga Zakona.
- (3) Sud može od povjerenika zatražiti davanje posebnih podataka ili obavijesti o provedbi postupka.
- (4) Povjerenik je dužan tražene podatke ili obavijesti iz stavka 3. ovoga članka dostaviti sudu bez odgode. Ako povjerenik ne dostavi sudu tražene podatke ili obavijesti, sud će ga razriješiti dužnosti.

Poseban račun povjerenika

Članak 21.

- (1) Povjerenik je dužan otvoriti poseban transakcijski račun kod financijske institucije za svakog pojedinog potrošača nad kojim je otvoren stečaj u skladu s nalogom suda.
- (2) Račun iz stavka 1. ovoga članka povjerenik mora otvoriti najkasnije prvi radni dan nakon što ga je sud imenovao.
- (3) Putem računa iz stavka 1. ovoga članka, povjerenik može samo primati uplate i obavljati isplate koje se odnose na upravljanje i raspolaganje stečajnom masom.
- (4) Sredstva s posebnog računa ne mogu biti predmetom ovrhe koja se provodi protiv povjerenika, a u slučaju stečaja ili smrti povjerenika ne ulaze u njegovu stečajnu masu odnosno ostavinu.
- (5) Povjerenik je dužan sve uplate koje se odnose na upravljanje i raspolaganje stečajnom masom imati odvojene od svoje imovine.
- (6) Za otvaranje, vođenje i zatvaranje računa iz stavka 1. ovoga članka ne može se naplaćivati naknada.

Nagrada povjereniku

Članak 22.

- (1) Povjerenik ima pravo na nagradu za svoj rad te na naknadu stvarnih troškova.
- (2) Sud određuje jednokratnu nagradu povjereniku u iznosu od 500,00 kuna te određeni novčani iznos nakon svakog unovčenja imovine odnosno diobe.

(3) Nagrada se određuje sukladno visini unovčene odnosno razdijeljene imovine i to:

- do 300.000,00 kuna 4%.

- od 300.000,01 do 500.000,00 kuna 3%.

- od 500.000,01 kuna 2%.

- (4) Na naknadu troškova povjerenika na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Stečajnog zakona o naknadi izdataka stečajnom upravitelju.

Kommentiert [D10]: Nerazumno je iz kojih razloga se nagrada povjerenika ne određuje istim propisom kao i one stečajnih upravitelja.
(„UREDBA O KRITERIJIMA I NAČINU OBRAČUNA I PLAĆANJA NAGRADA STEČAJNIM UPRAVITELJIMA“)

GLAVA IV. OSNOVNE POSTUPOVNE ODREDBE U POSTUPKU PRED SUDOM

Nadležnost

Članak 23.

U postupku stečaja potrošača isključivo je stvarno i mjesno nadležan općinski sud na čijem području potrošač ima prebivalište.

Primjena Stečajnog zakona i pravila parničnog postupka

Članak 24.

U postupku stečaja potrošača na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Stečajnog zakona ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Načela postupka

Članak 25.

- (1) Postupak stečaja potrošača pokreće se na prijedlog osoba iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona.
- (2) Postupak stečaja potrošača je hitan.
- (3) Sud u pravilu odluke donosi bez usmene rasprave.

(4) Sud je ovlašten po službenoj dužnosti utvrđivati činjenice od značaja za postupak saslušavanjem svjedoka, stručnjaka, kao i uvidom u odgovarajuće registre i evidencije, u skladu s posebnim zakonima.

Dostava pismena

Članak 26.

- (1) Pismena se u postupku stečaja potrošača objavljuju putem mrežne stranice e-oglasna ploča sudova.
- (2) Smatra se da je dostava pismena obavljena protekom osmog dana od dana objave pismena na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.
- (3) Objava pismena smatra se dokazom o urednoj dostavi svim sudionicima postupka.
- (4) Sudionici postupka mogu zatražiti da im se pismena dostavljaju na kućnu adresu ili na adresu elektroničke pošte.
- (5) Dostava iz stavka 4. ovoga članka nema pravni učinak na tijek rokova propisanih ovim Zakonom.
- (6) Nadležni sud će na vidnom mjestu u sudu omogućiti uvid na mrežnu stranicu e-oglasna ploča sudova.

GLAVA V.

POKRETANJE POSTUPKA

I

PRIPREMNO ROČIŠTE

Pokretanje postupka

Članak 27.

- (1) Postupak stečaja potrošača pokreće se prijedlogom potrošača ili svakog njegovog vjerovnika.
- (2) Uz prijedlog za otvaranje postupka stečaja potrošača predlagatelj je dužan priložiti potvrdu o neuspjelom pokušaju sklapanja izvansudskog sporazuma.
- (3) Uz prijedlog za otvaranje postupka stečaja potrošača, vjerovnik je dužan priložiti isprave iz kojih proizlazi vjerojatnost postojanja njegove tražbine.
- (4) Uz prijedlog za otvaranje postupka stečaja potrošača, potrošač je dužan priložiti popis imovine, vjerovnika i tražbina i plan namirenja duga.
- (5) Ako je predlagatelj vjerovnik, sud će pozvati potrošača na dostavu isprava iz stavka 4. ovoga članka.
- (6) Ako predlagatelj uz prijedlog ne podnese potvrdu iz stavka 2. ovoga članka, sud će prijedlog odbaciti.

Troškovi postupka

Članak 28.

- (1) Troškove postupka stečaja potrošača predujmljuje predlagatelj u paušalnom iznosu koji odredi sud, a koji ne može biti manji od 1.000,00 kuna.
- (2) Ako je predlagatelj potrošač koji nije u mogućnosti predumiti troškove postupka, a ima imovine, sud može odlučiti da se troškovi postupka predume iz proračunskih sredstava, a predumljeni troškovi postupka naknade prioriteto iz unovčene imovine potrošača.
- (3) Ako je predlagatelj potrošač koji nije u mogućnosti predumiti troškove postupka, a nema imovine, sud ga može osloboditi od obveze predumljivanja troškova postupka uz odgovarajuću primjenu posebnog propisa kojim se uređuje besplatna pravna pomoć.
- (4) Svaki vjerovnik snosi svoje troškove postupka.

Zastoj postupka

Članak 29.

- (1) Potrošač ili vjerovnik mogu, prije donošenja rješenja o otvaranju postupka stečaja potrošača, zatražiti od suda zastoj postupka radi pokušaja sklapanja sporazuma.
- (2) Zastoj iz stavka 1. ovoga članka može trajati najdulje tri mjeseca.
- (3) Nakon proteka roka iz stavka 2. ovoga članka, sud će nastaviti postupak po službenoj dužnosti.

Pripremno ročište

Članak 30.

- (1) Prije donošenja odluke o otvaranju postupka stečaja potrošača sud će zakazati pripremno ročište na kojem će se raspravljati i glasovati o planu namirenja duga.
- (2) Sud može odgoditi pripremno ročište ako ocijeni da je to potrebno radi zaštite interesa stranaka.
- (3) Pripremno ročište sud može odgoditi samo jednom.

Poziv za pripremno ročište

Članak 31.

- (1) Poziv za pripremno ročište objavljuje se putem mrežne stranice e-oglasna ploča sudova zajedno s planom namirenja duga i popisom imovine, vjerovnika i tražbina. U objavi će biti istaknuto da svatko može obaviti uvid u plan namirenja duga i popis imovine, tražbina i vjerovnika u pisarnici nadležnog suda.
- (2) Poziv za pripremno ročište sadržava poziv vjerovnicima da se očituju na plan namirenja duga u roku od 30 dana od objave poziva za pripremno ročište na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

(3) Vjerovnici čije tražbine nisu sadržane u popisu imovine, tražbina i vjerovnika niti su pri izradi plana namirenja duga uzete u obzir, mogu zahtijevati njihovo namirenje samo ako su u roku od 30 dana od objave poziva za pripremno ročište podnijele zahtjev za dopunu ili izmjenu popisa. Poziv za pripremno ročište mora sadržavati izričito upozorenje na pravne posljedice zbog propuštanja roka za podnošenje zahtjeva za dopunu ili izmjenu popisa.

Tijek ročišta

Članak 32.

- (1) Pripremno ročište započinje razmatranjem plana namirenja duga.
- (2) Plan namirenja duga se na prijedlog pojedinih vjerovnika ili potrošača može dopuniti ili izmijeniti.

(3) Svaki vjerovnik ima pravo zahtijevati provjeru i nadopunu svih tražbina sadržanih u popisu imovine, tražbina i vjerovnika pri čemu potrošač ima pravo zahtijevati provjeru svih tražbina koje se naknadno unose u plan na prijedlog vjerovnika.

- (4) Glasovanje o planu namirenja duga obavlja se na temelju utvrđenog popisa vjerovnika i prava glasa koji im pripada.

Prihvatanje plana

Članak 33.

- (1) Ako se vjerovnik u roku od 30 dana od objave poziva za pripremno ročište nije izjasnio o planu namirenja duga, smatra se da je dao svoj pristanak na plan.
- (2) Ako nijedan vjerovnik nije uskratio pristanak na plan namirenja duga, smatra se da je plan prihvaćen.
- (3) Ako je koji od vjerovnika uskratio pristanak na plan namirenja duga, potrošač može izmijeniti plan namirenja duga u roku koji odredi sud.
- (4) Prihvaćeni plan unosi se u zapisnik i ima učinak sudske nagodbe.

Zabrana opstrukcije plana

Članak 34.

- (1) Ako svi vjerovnici ne daju svoj pristanak na plan namirenja duga, sud svojom odlukom može nadomjestiti nedostajući pristanak vjerovnika ako je broj vjerovnika čije tražbine prelaze polovinu ukupnih tražbina dao svoj pristanak i ako se vjerovnik koji je uskratio pristanaka na plan ne dovodi u lošiji položaj od onoga u kojem bi bio da plana nema.
- (2) Sud će odluku iz stavka 1. ovoga članka donijeti nakon što omogućí očitovanje vjerovnicima koji su uskratili pristanak na plan namirenja duga.
- (3) Ako je u planu sadržan i pravni položaj razlučnih vjerovnika, na ročištu će se posebno raspraviti prava tih vjerovnika.
- (4) Ako plan namirenja duga bude prihvaćen, prijedlog za otvaranje postupka stečajnog potrošača i prijedlog za oslobođenje od preostalih dugova smatraju se povučenim.

Kommentiert [D11]: Kakav je tijek postupka ukoliko dođe do nadopune tražbina ili prijave novih vjerovnika u postupku?

Predlagatelj nije predstavio nikakva rješenja iako su ista prijeko potrebna.
Za očekivati je, da će se nakon objave pokretanja stečajnog postupka pojaviti i određeni broj vjerovnika koji još nisu prijavili svoja potraživanja.

Neprihvatanje plana

Članak 35.

Ako plan namirenja duga ne bude prihvaćen, sud će otvoriti postupak stečaja potrošača uz primjenu pravila propisanih ovim Zakonom.

GLAVA VI.

OTVARANJE POSTUPKA STEČAJA POTROŠAČA

I

PRAVNE POSLJEDICE OTVARANJA

Otvaranje postupka

Članak 36.

(1) Sud donosi rješenje o otvaranju postupka stečaja potrošača ako su ostvarene pretpostavke iz članka 4. ovoga Zakona i ako na pripremnom ročištu nije prihvaćen plan namirenja duga.

(2) Rješenje o otvaranju postupka stečaja potrošača objavljuje se na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

(3) Sud će u rješenju o otvaranju postupka stečaja potrošača imenovati povjerenika te će naložiti da se rješenje o otvaranju postupka stečaja potrošača upiše zemljišne knjige te druge odgovarajuće upisnike.

Vrijeme nastupanja pravnih posljedica

Članak 37.

(1) Pravne posljedice otvaranja postupka stečaja potrošača nastupaju danom objave rješenja o otvaranju postupka stečaja potrošača na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

(2) Ako rješenje o otvaranju postupka stečaja potrošača u povodu žalbe bude ukinuto, a u ponovnom postupku stečaj nad potrošačem bude opet otvoren, smatrat će se da su pravne posljedice otvaranja postupka nastupile od trenutka objave prvog rješenja o otvaranju postupka stečaja potrošača na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

Slučajevi u kojima se otvoreni postupak stečaja potrošača ne provodi

Članak 38.

(1) Ako se na pripremnom ročištu utvrdi da imovina potrošača koja bi ušla u stečajnu masu nije dovoljna ni za namirenje troškova postupka ili je neznatne vrijednosti, sud će donijeti odluku o otvaranju i zaključenju postupka stečaja potrošača te istovremeno imenovati povjerenika i odlučiti o zahtjevu za oslobođenje od preostalih obveza ako je takav zahtjev podnesen. U tom slučaju primjenjuju se odredbe ovoga Zakona o oslobođenju od preostalih obveza.

(2) Odluka iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

(3) Povjerenik može i nakon zaključenja postupka, a najkasnije u roku od dvije godine od donošenja odluke iz stavka 1. ovoga članka, ako nije podnesen ili nije prihvaćen prijedlog za oslobođenje od preostalih obveza, u ime potrošača, a za račun stečajne mase unovčiti imovinu potrošača i prikupljenim sredstvima namiriti nastale troškove postupka. O obavljenim radnjama povjerenik je dužan podnositi izvješća sudu.

GLAVA VII. STEČAJNA MASA I STEČAJNI VJEROVNICI

Stečajna masa

Članak 39.

Stečajna masa obuhvaća cjelokupnu imovinu potrošača koju je potrošač stekao do zaključenja postupka odnosno do protoka razdoblja provjere ponašanja, osim imovine na kojoj se ne može provesti ovrha u skladu s odredbama Ovršnog zakona.

Raspolaganja iz stečajne mase

Članak 40.

Raspolaganja potrošača predmetima iz stečajne mase, nakon otvaranja postupka stečaja potrošača bez pravnog su učinka, osim onih raspolaganja za koja vrijede opća pravila o zaštiti povjerenja u javne knjige. Drugoj će se strani vratiti njena protučinidba iz stečajne mase ako je njome povećana vrijednost stečajne mase.

Činidbe u korist potrošača

Članak 41.

Ako nakon otvaranja postupka stečaja potrošača netko izravno ispuni obvezu potrošaču iako je obvezu trebalo ispuniti u korist stečajne mase, takvim će se ispunjenjem osloboditi od obveze ako dokaže da u vrijeme ispunjenja nije znao da je postupak stečaja potrošača otvoren.

Nasljedstvo

Članak 42.

(1) Ako je potrošač stekao nasljedstvo ili zapis prije otvaranja ili tijekom postupka stečaja potrošača, imovina stečena po toj osnovi unosi se u stečajnu masu.

(2) Ako se potrošač odrekne nasljedstva nakon otvaranja postupka stečaja potrošača ili u roku od tri godine prije otvaranja postupka, sud će ocijeniti razloge takvog odricanja te od kakvog je to utjecaja pri odluci o oslobođenju od preostalih obveza.

(3) Prije donošenja odluke iz stavka 2. ovoga članka, sud će saslušati vjerovnike i potrošača.

Posebna pravila o unovčenju stečajne mase

Članak 43.

(1) Pri unovčenju stečajne mase, povjerenik je dužan voditi računa o dostojanstvu potrošača. Povjerenik je dužan pobrinuti se da potrošaču mjesečno ostane dovoljno sredstava za namirenje osnovnih životnih potreba i troškova stanovanja.

(2) Visinu sredstava iz stavka 1. ovoga članka povjerenik određuje uz odgovarajuću primjenu posebnog propisa kojim se uređuju prava iz sustava socijalne skrbi i usporedbom podataka o troškovima života, troškovima obrazovanja i zdravstvenim potrebama potrošača.

(3) Potrošač može predložiti da se do okončanja razdoblja provjere ponašanja ne prodaje nekretnina koja mu je potrebna za stanovanje:

1. ako u vlasništvu nema drugu nekretninu i
2. nema na raspolaganju drugi smještaj niti ga je u mogućnosti osigurati.

Sud je dužan voditi računa o tome da nekretnina bude razmjerna osnovnim stambenim potrebama potrošača.

(4) Prijedlog iz stavka 3. ovoga članka, potrošač je dužan pisano obrazložiti. Sud je dužan pozvati vjerovnike koji imaju razlučno pravo na nekretnini da se očituju o prijedlogu potrošača i izjasne se daju li svoj pristanak.

(5) O prijedlogu iz stavka 3. ovoga članka odlučuje sud u roku od 15 dana od pribavljenog očitovanja vjerovnika koji imaju razlučno pravo na nekretnini. Ako su različni vjerovnici dali svoj pristanak, sud može odlučiti da se nekretnina ne prodaje do okončanja razdoblja provjere ponašanja nakon kojeg razdoblja će ocijeniti svrhovitost prodaje nekretnine vodeći računa o opsegu namirenja vjerovnika koji imaju razlučno pravo na nekretnini.

(6) Sud može bez odgode ukinuti odluku iz stavka 5. ovoga članka ako utvrdi da potrošač ne ispunjava obveze propisane ovim Zakonom.

(7) Protiv odluka iz stavka 5. i 6. ovoga članka vjerovnici i potrošač mogu podnijeti žalbu u roku od tri dana. Žalba ne odgađa ovrhu rješenja.

Kommentiert [D12]:

Ovaj članak donosi više problema nego rješenja. Što više, kod pobliže analize sadržaja čini se da se mjere površnim i nepromišljenim, da bi zlonamjerna osoba bila sklona tvrditi da predlagatelj pokušava stvoriti iluziju snažne socijalne komponente, dok istovremeno strogo vodi računa o tome da sam sadržaj ne postigne nikakav učinak.

Pretpostavljam da se uvodna najava predlagatelja o socijalnoj komponenti zakona odnosi uglavnom na ovaj članak.

Problem 1:

Stavak 1. ne dopušta nikakvu dvojbu oko zaključka da se količina sredstava odnosi na stvarne potrebe sredstava za namirenje osnovnih životnih potreba, kao i troškova stanovanja. To zahtjeva službenu definiciju i utvrđivanje tih stvarnih troškova. Ovaj problem predlagatelj adresira na očajan način u stavku 2, putem kojeg relativira svoju socijalnu namjeru, a pri tome još prenosi odgovornost za takav postupak na povjerenika. Pretpostavljam da je predlagatelj svjesno ispuatio konkretnu referencu na članak 27. i članak 41. stavak 3 Zakona o socijalnoj skrbi iz čisto retoričkih razloga da u direktnom nastavku ne umanjii vrijednost prethodnog članka.

U ovom kontekstu je povjerenik zadužen razriješiti kolizije u Zakonu o socijalnoj skrbi kojih se niti jedna vlada RH do danas nije usudila dotaknuti.

Povjerenik nije u mogućnosti donijeti odluku o visini sredstava bez da se na bilo koji način ne ogriješi o zakon. Kao posljedica toga postaje ranjiv na pritiske državne i lokalne uprave koje mogu s pravom upućivati na ZSS i time održavati status quo. U obrnutom slučaju, ukoliko se ovaj stavak interpretira na način da povjerenik ima zakonsku osnovu za samostalno određivanje iznosa negdje između osnovice minimalne naknade i stvarnih troškova, otvara se mogućnost manipulacije i pritisaka na potrošača u stečaju u korist ostvarenja vlastite materijalne ili druge koristi.

Problem 2:

Stavak 3. nije ništa manje „čudan“. Ukoliko dužnik/potrošač ima u vlasništvu drugu nekretninu od tolikog značaja da utječe na njegovu sposobnost da kroz istu realizira potrebe stanovanja ili zamjensku namiru potraživanja, je isti u okviru izvansudskog sporazuma dakako bio u stanju sa velikom vjerojatnošću izbjeći sam stečajni postupak na način da, ili preseljenjem ne opstruira postupak, ili dijelom ili potpuno namiri potraživanje. Ukoliko u stečajnom postupku nema razlučnih prava, postoji velika vjerojatnost da potraživanja pojedinih vjerovnika, ali i ukupna potraživanja nisu toliko opsežna da ih druga nekretnina od značaja ne može pokriti.

Svako veće potraživanje je u praksi uglavnom osigurano i time je gotovo sigurno da kod takvih potraživanja postoji razlučno pravo na nekretnini, što nas privremeno dovodi do stavka 4., razlučnih vjerovnika.

Predlagatelj uvjetuje pristanak razlučnih vjerovnika. Dakle, bez istog cijeli članak nema učinka.

In dubio pro reo.

No da se vratim na stečajni postupak bez razlučnih prava. Pretpostavimo li namjeru predlagatelja da zaštiti potrošačevu nekretninu od pojedinačnih ili skupnih potraživanja koji nisu u moralno opravdanom razmjeru sa vrijednosti jedine nekretnine, onda mora biti zadatak suda da zaštiti potrošača po načelima „razmjernosti“ i „*Bonum et aequum*“, a ne da se to rješava ovim putem.

Problem 3:

Predlagatelj je propustio, svjesno ili ne, u ovom članku ili u članku 44. razriješiti postupak ukoliko različni vjerovnik ne da svoj pristanak. U nedostatku takvog rješenja je jedino moguća interpretacija da je, kako sam gore naveo, članak 43 ostao bez učinka. Time je socijalna komponenta ovog zakona „mrtvo slovo na papiru“.

Imovina na kojoj postoje razlučna prava

Članak 44.

- (1) Povjerenik nije ovlašten unovčavati predmete na kojima postoje razlučna prava.
- (2) Unovčenje iz stavka 1. ovoga članka pripada vjerovnicima koji imaju razlučno pravo, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.
- (3) Sud je ovlašten naložiti vjerovniku unovčenje imovine u roku od šest mjeseci od dobivenog naloga.
- (4) Ako vjerovnik propusti unovčiti imovinu u roku iz stavka 3. ovoga članka, pravo unovčenja prelazi na povjerenika.
- (5) Sud može donijeti odluku da se neće unovčavati pojedina imovina ako bi troškovi unovčenja bili veći od postignutog iznosa za imovinu, u kojem slučaju će potrošaču odrediti rok u kojem mora platiti povjereniku iznos koji odgovara iznosu stečajne mase koja bi se podijelila vjerovnicima.
- (6) Sud može donijeti odluku o oslobođenju od preostalih dugova tek nakon proteka roka u kojem je potrošač obavezan uplatiti povjereniku iznos koji odgovara onome što bi se unovčenjem mase dobilo za raspodjelu vjerovnicima.

(7) Zabranjeno je unovčenje iz stavka 3. i stavka 4. ovoga članka ispod polovine procijenjene vrijednosti imovine.

Obavljanje djelatnosti

Članak 45.

- (1) Potrošač može nakon otvaranja postupka stečaja potrošača i u razdoblju provjere ponašanja zahtijevati od suda dopuštenje obavljanja djelatnosti.
- (2) Potrošač je u zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka dužan navesti djelatnosti koje namjerava obavljati, planiranu dobit i pretpostavke na temelju kojih bi sud mogao utvrditi svrhovitost zahtjeva.
- (3) Potrošač može u zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka zatražiti da se iz stečajne mase izuzmu strojevi, oprema, materijal ili drugi dio imovine potreban za obavljanje djelatnosti, osim nekretnina.
- (4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka zahtjev mora sadržavati mjesečni iznos naknade za imovinu izuzetu iz stečajne mase koji se potrošač obvezuje uplaćivati u stečajnu masu. Mjesečni iznos naknade ne može biti veći od 1% tržišne vrijednosti dijela imovine koja je izuzeta iz stečajne mase.
- (5) Sud će, uz prethodno mišljenje povjerenika i vjerovnika, dopustiti obavljanje djelatnosti ako stekne uvjerenje da će potrošač ostvariti dobit i biti u mogućnosti plaćati mjesečni iznos naknade za imovinu izuzetu iz stečajne mase.
- (6) U odluci iz stavka 5. ovoga članka sud je dužan naznačiti dio imovine koji se izuzima iz stečajne mase i obvezati potrošača na plaćanje mjesečne naknade za izuzimanje.

Ukidanje dopuštenja obavljanja djelatnosti

Kommentiert [D13]: Predlagatelj je propustio definirati rok prije stečajnog postupka u kojem je zasnivanje razlučnih prava prihvatljivo, odnosno rok prije otvaranja stečajnog postupka unutar kojeg se razlučno pravo briše. Takav rok je neophodan zbog zaštite prava na ravnopravnost pojedinačnih vjerovnika. Možemo vrlo lako pretpostaviti mogućnost, da se razlučno pravo zasnjuje i daleko nakon samog nastanka dužničko-vjerovničkog odnosa naročito u korist osiguranja prava pojedinih vjerovnika pred drugima, ili fiktivnih vjerovnika pred svim ostalima.

Kommentiert [D14]: Stavak 7 je u potpunosti neadekvatan, no to spada u razmatranje generalne svrsishodnosti takve regulative i pravnih, kao i materijalnih posljedica koje proizlaze iste.

U konkretnom kontekstu, ukoliko je predlagatelj pretpostavljao socijalnu komponentu u ovom sadržaju, onda je to u potpunosti nerazumljivo jer je krajnji cilj ionako oslobađanje dužnik od preostalih obveza. Prema tome ovaj stavak djeluje isključivo kao svojevrsna zaštita vjerovnika a ne dužnika.

Valja napomenuti, da primjerice unovčenje nekretnine u okviru ovog zakona ima drugačije imovinske posljedice po dužnika i vjerovnika od unovčenja iste putem ovršnog postupka.

Detaljna rasprava o procijenjenim vrijednostima nekretnina je također prijeko potrebna, no to treba prepustiti drugoj prilici. Međutim problemi koji uvelike proizlaze iz tih procjena, a koji nisu ni približno riješeni, kako ovdje tako ni u okviru drugih zakona, sprječavaju efektivnu provedbu zakona o stečaju potrošača. Proceduralno ostaje pitanje, koje će se često postavljati u praksi, kako će se postupak privesti kraju ukoliko se imovina ne uspije unovčiti odgovarajuće ovom stavku.

Indikativno upućujem na §§ 74a, 85a ZVG ("Gesetz über die Zwangsversteigerung und die Zwangsverwaltung")

Nastaje pravni i materijalni vakuum kako za dužnika, tako i za vjerovnika. Prema proceduralnoj logici, dužnik ne bi smio započeti sa razdobljem „provjere ponašanja“ („Wohlverhaltensphase“) dok je u posjedu imovine pošto iznos njegova preostalog dugovanja nakon unovčenja imovine nije poznat. Vjerovnik pak, suprotno namjeri razrješenja dugogodišnjih nesigurnosti kroz ovaj postupak, nema mogućnost zaključenja slučaja u razumnom roku što uvelike utječe, pored ostalog i na njegovo knjigovodstvo ili porezni status.

Članak 46.

(1) Sud može na prijedlog povjerenika ili vjerovnika ukinuti dopuštenje obavljanja djelatnosti ako potrošač:

- ne ispunjava svoje obveze na plaćanje mjesečne naknade za imovinu izuzetu iz stečajne mase, ili

- u izvješću o dobiti i gubitku iskaže gubitak ili se takav gubitak utvrdi analizom, osim ako sud stekne uvjerenje da će potrošač u sljedećem razdoblju ostvariti dobit.

(2) Ako sud ukine dopuštenje obavljanja djelatnosti, u stečajnu masu vratit će se izuzeti dio imovine i ostvarena dobit.

(3) Neispunjene obveze nastale obavljanjem djelatnosti smatraju se troškovima postupka.

GLAVA VIII.

ZAKLJUČENJE POSTUPKA STEČAJA POTROŠAČA

Sastavljanje završnog diobnog popisa i odlučivanje
o prijedlogu za oslobođenje od preostalih obveza

Članak 47.

(1) Povjerenik je dužan sastaviti završni diobni popis o kojem se raspravlja na posebnom ročištu.

(2) Prigovore na završni diobni popis vjerovnici moraju obrazložiti, a o prigovorima odlučuje povjerenik vodeći se pri tome načelom pretežite vjerojatnosti osnovanosti pojedine tražbine.

(3) Tražbina se smatra utvrđenom ako je na ročištu prizna povjerenik, a ne ospori je koji od vjerovnika. Na osporene tražbine na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Stečajnog zakona.

(4) Sud će nakon sastavljanja završnog diobnog popisa odlučiti o prijedlogu za oslobođenje od preostalih obveza ako su ispunjene pretpostavke propisane ovim Zakonom.

Zaključenje postupka

Članak 48.

(1) Sud može zaključiti postupak stečaja potrošača nakon pravomoćnosti rješenja o prijedlogu za oslobođenje od preostalih obveza.

(2) U rješenju o prihvaćanju prijedloga za oslobođenje od preostalih obveza sud će odrediti razdoblje provjere ponašanja koje počinje teći od zaključenja postupka stečaja potrošača.

(3) U razdoblju provjere ponašanja povjerenik je dužan unovčavati i obavljati raspodjelu potrošačeve imovine u skladu sa završnim diobnim popisom i odredbama ovoga Zakona.

GLAVA IX.
RAZDOBLJE PROVJERE PONAŠANJA
I
OSLOBOĐENJE OD PREOSTALIH OBVEZA

Prijedlog za oslobođenje od preostalih obveza

Članak 49.

- (1) Sud može potrošača na pisani prijedlog osloboditi od obveza prema vjerovnicima u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (2) Prijedlog iz stavka 1. ovoga članka potrošač može podnijeti do zaključenja postupka stečaja.
- (3) Ako sud utvrdi da je potrošač u ranijem postupku stečaja potrošača oslobođen od preostalih obveza, a od dana donošenja odluke suda o oslobođenju od preostalih obveza je prošlo manje od deset godina, odbacit će prijedlog potrošača.

Prijelaz prava potrošača na povjerenika

Članak 50.

- (1) U razdoblju provjere ponašanja na povjerenika prelazi pravo raspolaganja imovinskim pravima koja ulaze u stečajnu masu potrošača, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Povjerenik raspolaze imovinskim pravima u ime i za račun potrošača.
- (3) U razdoblju provjere ponašanja potrošač ne može sklapati ugovore i obavljati druge pravne poslove ili radnje koje se odnose na raspolaganje njegovom imovinom koja ulazi u stečajnu masu.
- (4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, potrošač može, uz suglasnost suda sklopiti ugovor o zajmu ili biti jamcem, te otvoriti novi transakcijski račun.
- (5) Potrošač prenosi na povjerenika pravo raspolaganja imovinskim pravima izjavom o ustupu koju je dužan dati na zapisnik pred sudom i u kojoj je dužan navesti je li imovinskim pravima iz stavka 1. ovoga članka već ranije raspolagao.

Jednako postupanje prema svim vjerovnicima

Članak 51.

- (1) Tijekom trajanja ustupa, nad imovinom potrošača kojom povjerenik upravlja u ime i za račun potrošača, nije dopuštena ovrha u korist pojedinih stečajnih vjerovnika.
- (2) Ništetan je svaki sporazum između potrošača ili drugih osoba i pojedinih vjerovnika na osnovi kojega bi koji od njih stekao neku posebnu prednost.
- (3) S tražbinom iznosa obuhvaćenih izjavom o ustupu obvezana osoba može prebiti svoju tražbinu prema dužniku samo ako bi ona u slučaju nastavka postupka stečaja potrošača imala pravo na prijeboj.

Odluka o prijedlogu za oslobođenje od preostalih obveza

Članak 52.

(1) Sud je, prije donošenja odluke o prihvaćanju prijedloga za oslobođenje od preostalih obveza, dužan pribaviti mišljenje vjerovnika.

(2) Ako sud prihvati prijedlog za oslobođenje od preostalih obveza, odredit će razdoblje provjere ponašanja koje ne može biti kraće od godinu dana ni duže od pet godina.

Odbijanje prijedloga za oslobođenje od preostalih obveza

Članak 53.

(1) Sud će odbiti prijedlog potrošača za oslobođenje od preostalih obveza:

1. ako je potrošač pravomoćno osuđen zbog kaznenog djela protiv gospodarstva ili drugog kaznenog djela koje bi upućivalo na njegovu nesavjesnost pri ispunjavanju dužnosti i obveza,

2. ako je potrošač u posljednje tri godine koje su prethodile podnošenju prijedloga za otvaranje postupka stečaja potrošača ili nakon toga namjerno ili iz krajnje nepažnje dao netočne ili nepotpune podatke o svojim imovinskim prilikama, kako bi dobio kredit, primio plaćanja iz javnih sredstava ili izbjegao plaćanje poreza ili drugih javnih obveza,

3. ako se potrošača u ranijem postupku stečaja potrošača nije oslobodilo od obveza, a od toga je prošlo manje od deset godina,

4. ako je potrošač u posljednjoj godini prije podnošenja prijedloga za otvaranje postupka stečaja ili nakon toga namjerno ili iz krajnje nepažnje onemogućio namirenje vjerovnika time što je preuzimao neprimjerene obveze, nesavjesno umanjivao vrijednost svoje imovine ili bez izgleda na poboljšanje financijskog položaja odgađao otvaranje postupka stečaja,

5. ako je potrošač tijekom postupka namjerno ili iz krajnje nepažnje povrijedio svoje dužnosti izvješćivanja i suradnje prema ovom Zakonu, ili

6. ako je potrošač namjerno ili krajnjom nepažnjom naveo netočne podatke u popisu imovine, vjerovnika i tražbina.

(2) Vjerovnik može sudu predložiti sudu odbijanje prijedloga potrošača za oslobođenje od preostalih obveza uz obvezno navođenje razloga iz stavka 1. ovoga članka radi kojeg predlaže odbijanje prijedloga.

(3) Pravo na žalbu protiv rješenja o odbijanju prijedloga za oslobođenje od preostalih obveza ima potrošač, a pravo na žalbu protiv rješenja o prihvaćanju prijedloga svaki vjerovnik koji se na završnom ročištu usprotivio prijedlogu.

Obveze izuzete od oslobođenja

Članak 54.

Oslobođenje od preostalih obveza ne može se provesti u odnosu na:

1. obveze koje se odnose na uzdržavanje djece, roditelja i drugih osoba koje je potrošač dužan uzdržavati,

2. imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom ili prekršajem,

3. naknadu štete nastale kaznenim djelom ili prekršajem, i

Kommentiert [D15]: Nerazumno je iz kojih razloga predlagatelj stavlja razdoblje provjere ponašanja u ruke suda.

Ukoliko bi dužnik u kraćem roku od fiksno određenog podmirio sva potraživanja vjerovnika kao i nastale troškove, tada nema razloga za daljnje provođenje postupka i sankcije stečaja gube pravnu osnovu. Ukoliko dužnik nije u stanju ispuniti obveze u cijelosti, tada nema osnove za stvaranje nejednakosti između pojedinih dužnika, što u krajnjoj liniji može rezultirati mnoštvom novih sporova.

Kommentiert [D16]:

Zanimljivo je da je predlagatelj doslovno prepisao § 290 InsO, a da nije smatrao za shodnim koristiti novo i izmijenjeno izdanje koje je na snazi od 1.7.2014.

Pored toga je od izuzetne važnosti pitanje, zašto predlagatelj u konkretnom članku nije uveo/preveo/prepisao i sadržaj § 290 InsO stavak 1 redni broj 7.

„der Schuldner seine Erwerbsobliegenheit nach § 287b verletzt und dadurch die Befriedigung der Insolvenzgläubiger beeinträchtigt.....“.

Takvi kriteriji su od izuzetne važnosti za svakog stečajnog vjerovnika, a pored toga ih je zakonodavac većinom već propisao u okviru članka 29. stavka 1 Zakona o socijalnoj skrbi.

4. porezne obveze

Obveze potrošača u razdoblju provjere ponašanja

Članak 55.

- (1) U razdoblju provjere ponašanja potrošač je dužan sudu i povjereniku, na njihov zahtjev, dati obavijesti o svom poslu ili svojim nastojanjima da nađe posao.
- (2) Potrošač je dužan predati povjereniku imovinu koju stekne nasljeđivanjem. Naslijeđena imovina unosi se u stečajnu masu.
- (3) Potrošač je dužan bez odgode prijaviti povjereniku svaku promjenu mjesta stanovanja ili mjesta zaposlenja.
- (4) U slučaju osobne uprave potrošač je dužan plaćanja radi namirenja vjerovnika obavljati na način da nijedan od vjerovnika nema prednost.
- (5) Ako sud ocijeni da potrošač očigledno ne zna racionalno upravljati svojom imovinom, uputit će ga u odgovarajuće savjetovalište radi poduke o financijski racionalnom ponašanju.
- (6) Ako se potrošač u razdoblju provjere ponašanja bude pridržavao svih propisanih obveza, sud ga nakon proteka razdoblja provjere ponašanja može osloboditi od preostalih obveza.

Razlozi za uskratu

Članak 56.

- (1) Sud će na prijedlog povjerenika ili vjerovnika uskratiti potrošaču oslobođenje od preostalih obveza ako je potrošač za vrijeme trajanja razdoblja provjere ponašanja pravomoćno osuđen zbog kaznenog djela protiv gospodarstva odnosno drugog kaznenog djela koje bi upućivalo na potrošačevu nesavjesnost pri ispunjavanju dužnosti i obveza, odnosno ako povrijedi svoje dužnosti i time onemogućiti namirenje stečajnih vjerovnika.
- (2) Prijedlog iz stavka 1. ovoga članka može se podnijeti u roku od godine dana od dana kada su povjerenik ili vjerovnik saznali za pravomoćnu presudu kojom je povjerenik osuđen za kazneno djelo, odnosno radnju kojom je povrijedio propisane dužnosti.

Odluka o uskrati

Članak 57.

- (1) Prije donošenja odluke o uskrati oslobođenja od preostalih obveza, sud će zakazati ročište radi saslušanja povjerenika, vjerovnika i potrošača.
- (2) Potrošač je na poziv suda dužan pristupiti na ročište i dati sudu potrebne obavijesti.
- (3) Ako potrošač bez opravdanog razloga ne pruži tražene obavijesti ili ako neopravdano izostane s ročišta radi davanja obavijesti, sud će uskratiti oslobođenje od preostalih obveza.
- (4) Protiv odluke suda vjerovnik i potrošač imaju pravo na žalbu.
- (5) Odluka o uskrati oslobođenja od preostalih obveza se objavit će se na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

Kommentiert [D17]: Nije razvidno iz kojih razloga predlagatelj izuzima porezne obveze od oslobođenja.

Naročito dužnici koji su kroz obavljanje djelatnosti koja ih svrstava pod ingerenciju ovog zakona stupili u stečajni postupak će teško biti u mogućnosti ubuduće podmiriti nagomilane porezne obveze. Takva restrikcija ih ujedno stavlja u izuzetno neravnomerni položaj prema stečajnim subjektima koji podliježu stečaju prema stečajnom zakonu (Članak 286. SZ).

Pored toga je nerazumno iz kojih razloga upravo u ovim slučajevima ministarstvo financija ima zaštićen i povlašten položaj prema drugim vjerovnicima.

Ukoliko iz razloga srodnosti ovog teksta sa „Insolvenzordnung-om“, a u korist komparacije obratimo pozornost na § 302 „Ausgenommene Forderungen“, u kojem se također spominju porezne obveze, moram uputiti na namjenu i pozadinu dotičnog paragrafa.

Naime, § 302 InsO adresira, kao uostalom i ovaj članak, nezakonite radnje stečajnog dužnika. Međutim, suprotno ovom članku, se sukladno svojoj namjeni odnosi na nezakonito ostvarenu imovinsku korist nauštrb poreznih davanja, a ne na porezne obveze u općem kontekstu.

§ 302 InsO Absatz 1:

„.....Verbindlichkeiten des Schuldners.....aus einem Steuerschuldverhältnis, **sofern der Schuldner im Zusammenhang damit wegen einer Steuerstrafat nach den §§ 370, 373 oder § 374 der Abgabenordnung rechtskräftig verurteilt worden ist.....**“

Odluka o oslobođenju od preostalih obveza

Članak 58.

- (1) Nakon proteka razdoblja provjere ponašanja, sud će pod pretpostavkama propisanim ovim Zakonom donijeti rješenje o oslobođenju dužnika od preostalih obveza.
- (2) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka vjerovnici mogu podnijeti žalbu u roku od osam dana od objave rješenja na mrežnoj stranici e oglasna ploča sudova.
- (3) Oslobođenje od preostalih obveza ima pravni učinak na sve vjerovnike uključujući i vjerovnike koji tražbinu nisu prijavili u postupku stečaja potrošača.

Evidencija potrošača oslobođenih od preostalih obveza

Članak 59.

- (1) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa vodi evidenciju potrošača koji su u postupku stečaja potrošača oslobođeni od preostalih obveza.
- (2) Pravilnik o načinu vođenja evidencije potrošača oslobođenih od preostalih obveza donijet će ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Prijevremeno okončanje

Članak 60.

Pravomoćnošću odluke o oslobođenju od preostalih obveza prestaju važiti izjave o ustupu, služba povjerenika i ograničenja prava potrošača.

GLAVA X.

JEDNOSTAVNI POSTUPAK

Članak 61.

Ako sud na pripremnom ročištu utvrdi da imovina potrošača nije dovoljna za namirenje troškova postupka stečaja ili je beznačajne vrijednosti, a potrošač je podnio prijedlog za oslobođenje od preostalih obveza, sud će donijeti rješenje kojim se postupak stečaja otvara, imenuje povjerenik te istovremeno zaključuje, nakon čega će se primijeniti odredbe ovoga Zakona koje uređuju postupak oslobođenja od preostalih obveza.

GLAVA XI.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 62.

Pravilnike iz članka 6. stavka 5., članka 7. stavka 6., članka 12. stavka 2., članka 15. stavka 3. i članka 59. stavka 2. ovoga Zakona ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će u roku od osam dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 63.

Ovaj Zakon objavit će se u "Narodnim novinama", a stupa na snagu 1. srpnja 2015.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovom odredbom propisuje se predmet Zakona o stečaju potrošača. Zakonom se uređuju opća pravila o stečaju potrošača, izvansudski postupak pred savjetovalištima, pretpostavke za otvaranje postupka stečaja potrošača, postupak pred sudom te uvjeti i učinci oslobodenja potrošača od preostalih obveza.

Članak 2.

Predloženom odredbom određuju se ciljevi Zakona. Ističe se da je cilj Zakona provođenje skupnog namirenja vjerovnika unovčenjem imovine potrošača i podjele prikupljenih sredstava vjerovnicima u skladu s planom namirenja duga ili u okviru postupka pred sudom. Propisuje se i mogućnost oslobodenja savjesnog potrošača od preostalih obveza prema vjerovnicima po proteku razdoblja provjere ponašanja. Opći cilj uvođenja instituta stečaja potrošača je razviti sustav prvenstveno radi stvaranja uvjeta potrošačima koji su se zatekli u financijskim poteškoćama za reprogramiranje njihovih obveza ili novi početak, a s druge strane vjerovnicima omogućiti skupno namirenje unovčenjem imovine potrošača i podjele prikupljenih sredstava. Posebni cilj ogleda se u stvaranju uvjeta da se između dužnika i vjerovnika postigne dogovor oko restrukturiranja postojećih tražbina, stvaranje uvjeta za racionalno i odgovorno te ekonomski racionalno ponašanje potrošača kao i rasterećenje sustava od višestrukih i bezuspješnih ovršnih postupaka. Valja istaknuti da su spomenuti ciljevi u skladu s najvišim europskim vrednotama i normativnim rješenjima europskih zemalja.

Članak 3.

Predloženom odredbom propisano je da se postupak stečaja potrošača provodi nad imovinom potrošača te se definira koje se osobe u smislu ovoga Zakona smatraju potrošačem. Tako se propisuje da se potrošačem smatra svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao ili djeluje na tržištu izvan svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti. Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se i na fizičku osobu koja obavlja samostalnu djelatnost ako: nema više 20 od vjerovnika, obveze iz obavljanja samostalne djelatnosti ne prelaze iznos od 100.000,00 kn, nema obveza iz radnih odnosa koje proizlaze iz obavljanja samostalne djelatnosti, i nije pokrenut predstečajni ili stečajni postupak. Navedeno rješenje je u slično rješenjima iz Stečajnog zakona Savezne Republike Njemačke, a svrha i cilj ove odredbe jest izbjegavanje kolizije Zakona o stečaju potrošača sa Stečajnim zakonom.

Članak 4.

Odredbom ovoga članka definiran je stečajni razlog, odnosno uvjet za otvaranje postupka stečaja potrošača.

Članak 5.

Ovom odredbom je propisano da se izvansudski postupak provodi radi sklapanja izvansudskog sporazuma između potrošača i vjerovnika u postupku koji se temelji na načelu dobrovoljnosti.

Načelo dobrovoljnosti je osnovno načelo izvansudskog postupka obzirom na to da je za provođenje postupka potrebna suglasnost potrošača.

Članak 6.

Ovom odredbom je propisano da se izvansudski postupak provode posrednici u savjetovalištim prema pravilima koja stranke sporazumno utvrde. Savjetovalištim se u smislu ovoga Zakona smatraju organizacijske jedinice Financijske agencije čija se mjesna nadležnost utvrđuje prema prebivalištu potrošača, a posrednici su dužna provoditi izvansudski postupak u skladu s osnovnom svrhom izvansudskog postupka propisanom ovim Zakonom te osobitom pažnjom zaštititi potrošača kao slabiju stranu u pravnom odnosu na način koji osigurava potpuno poštivanje osobnog i obiteljskog života, dostojanstva, ugleda i časti. Nadalje, posrednik u savjetovalištu dužan je postupati s osobnim podacima u skladu s odredbama posebnog propisa koji uređuje zaštitu osobnih podataka. Način rada savjetovališta i pretpostavke za obavljanje poslova posrednika u savjetovalištu propisuje ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom.

Članak 7.

Ovom odredbom propisuje se da je osoba koja namjerava podnijeti sudu prijedlog za otvaranje postupka stečaja potrošača dužna prije podnošenja prijedloga podnijeti savjetovalištu zahtjev za provedbu izvansudskog postupka. Zahtjev za provedbu izvansudskog postupka može na propisanom obrascu podnijeti potrošač ili svaki njegov vjerovnik. Potrošač je, nadalje, dužan priložiti popis imovine, vjerovnika i tražbina na posebnom obrascu. Taj popis dostavlja savjetovalištu dužnik i onda ako on nije podnositelj zahtjeva. Ako je podnositelj zahtjeva vjerovnik, uz zahtjev je dužan priložiti isprave iz kojih proizlazi vjerojatnost postojanja njegove tražbine te izričiti pristanak potrošača za provedbu izvansudskog postupka. Pravilnik o obliku i sadržaju obrasca zahtjeva za provedbu izvansudskog postupka i popisa imovine, vjerovnika i tražbina donijet će ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Članak 8.

Ovom odredbom je propisano da popis imovine, vjerovnika i tražbina sadrži podatke o ukupnoj postojećoj imovini, primanjima i obvezama uz naznaku iznosa ili vrijednosti, svim vjerovnicima i njihovim tražbinama, primanjima iz radnog odnosa i ostalim primanjima kao i njihovim iznosima u prethodna tri mjeseca, režijskim troškovima kućanstva i članovima uže obitelji. Kako bi se omogućilo potrošaču da što potpunije sastavi popis imovine, vjerovnika i tražbina, propisano je da je vjerovnik dužan, na zahtjev posrednika, o svom trošku, u roku od osam dana od dana od zaprimanja zahtjeva, dostaviti savjetovalištu pisanu izjavu o visini svojih ukupnih tražbina pri čemu su dužni razdvojiti glavnu tražbinu i sporedne tražbine. Navedeno rješenje preuzeto je po uzoru na rješenje Savezne Republike Njemačke. Unatoč činjenici da zakonodavstva nekih zemalja poput spomenute Republike Slovenije nemaju prethodni, izvansudski postupak već postupak započinje tek pred sudom, predlagatelj se priklonio rješenjima onih zemalja poput Republike Njemačke koji u svojim propisima imaju prethodni postupak kao i institut savjetovališta i to osobito iz razloga kako bi se sklapanjem sporazuma kao jednog od glavnih ciljeva izvansudskog postupka izbjegao postupak pred sudom, a time rasteretilo sudove od značajnog broja postupaka koji se očekuju.

Članak 9.

Predloženom odredbom propisuje se da je posrednik ovlašten na zahtjev vjerovnika provjeriti podatke iz popisa imovine, vjerovnika i tražbina koje je dostavio potrošač uvidom u odgovarajuće registre i evidencije podataka, u skladu s posebnim zakonima. Ako se utvrdi da su podatci iz popisa imovine, vjerovnika i tražbina nepotpuni ili netočni, potrošaču će se dati mogućnost da ih ispravi ili dopuni. Ako potrošač ne iskoristi mogućnost da otkloni netočnosti odnosno nadopuni popis, posrednik je dužan upozoriti vjerovnike na nepotpunost ili netočnost podataka sadržanih u popisu imovine, vjerovnika i tražbina o čemu sastavlja bilješku. Navedenim rješenjem predlagatelj postiže zaštitu vjerovnika, a ujedno i nesavjesnog potrošača onemogućava da manipuliranjem podataka osujeti postupak i oštetiti vjerovnike.

Članak 10.

Ovom odredbom je propisano da se troškovi izvansudskog postupka namiruju iz položenog predujma koji uplaćuje podnositelj zahtjeva u iznosu od 100,00 kuna. Kad je podnositelj potrošač, može ga se osloboditi od obveze uplate predujma na način i uz pretpostavke propisane posebnim propisom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć.

Članak 11.

Predloženom odredbom je propisano da je savjetovalište, nakon uplate predujma, dužno bez odgode objaviti poziv za sudjelovanje u izvansudskom postupku na mrežnoj stranici Financijske agencije čime se dostava smatra obavljenom. Poziv za sudjelovanje u izvansudskom postupku sadrži vrijeme i mjesto kada su vjerovnici pozvani pristupiti u savjetovalište, ime, prezime, adresu prebivališta i OIB potrošača te popis vjerovnika koji se pozivaju u savjetovalište. Potrošač je ovlašten samostalno obavijestiti vjerovnike o vremenu i mjestu kada su pozvani pristupiti u savjetovalište čime se omogućava potrošaču da preuzme određenu inicijativu u cilju postizanja dogovora o modalitetima sklapanja sporazuma.

Članak 12.

Predloženom odredbom je propisano da je potrošač dužan prije objave poziva za sudjelovanje u izvansudskom postupku dostaviti savjetovalištu plan namirenja duga. Plan namirenja duga podnosi se putem obrazaca čiji sadržaj pravilnikom određuje ministar nadležan za poslove pravosuđa. Na zahtjev potrošača posrednik je dužan pružiti potrošaču stručnu pomoć za sastavljanje plana namirenja duga. Predlagatelj smatra veoma korisnim i svrsishodnim ojačati ulogu posrednika u pregovorima i pokušaju sklapanja sporazuma između potrošača i vjerovnika jer bi u suprotnom vjerovnik koji je zbog svoje zaduženosti slabija strana u pregovorima, ako bi bio prepušten samo neposrednim pregovorima s vjerovnicima imao nepovoljniju ulogu. Nadalje, očekuje se da posrednik pomogne potrošaču u pronalaženju za njega najpovoljnije opcije restrukturiranja kao i da mu pomogne u sastavljanju plana namirenja duga.

Članak 13.

Predloženom odredbom propisano je trajanje i dovršetak izvansudskog postupka. Izvansudski postupak traje najdulje 60 dana od prvog održanog sastanka u savjetovalištu. U iznimnim slučajevima savjetovalište može produžiti propisani rok za dodatnih 30 dana ako ocijeni da

postoji mogućnost sklapanja izvansudskog sporazuma između potrošača i njegovih vjerovnika ili ako potrošač i vjerovnici suglasno predlože produljenje. Nakon proteka navedenih rokova savjetovalište je dužno podnositelju zahtjeva izdati potvrdu o tome da pokušaj sklapanja izvansudskog sporazuma nije uspio.

Članak 14.

Ovom odredbom je propisano što se smatra neuspjelim pokušajem izvansudskog sporazuma. Tako se smatra da sklapanje izvansudskog sporazuma nije uspjelo ako neki vjerovnik nakon što su počeli pregovori u cilju sklapanja sporazuma o reguliranju potrošačevih obveza pokrene ili nastavi postupak radi ostvarenja tražbine ili izričito i nedvosmisleno izjavi da nije suglasan s izvansudskim sporazumom. U tom slučaju, savjetovalište je dužno bez odgode izdati potvrdu predlagatelju o neuspjelom sklapanju izvansudskog sporazuma.

Članak 15.

Odredbom ovoga članka propisuje se da sklopljeni sporazum ima učinak izvansudske nagodbe i predstavlja ovršnu ispravu, kao i to da su rok i način ispunjenja obveza, otpust duga, sporazum o povlačenju tužbe, obveza povlačenja prijedloga za ovrhu u ranije pokrenutim postupcima bitni sastojci izvansudskog sporazuma. Izvansudski sporazum sklapa se na obrascu čiji će oblik i sadržaj pravilnikom određuje ministar nadležan za poslove pravosuđa čime će se također umanjiti mogućnost sklapanja "neprovedivih" sporazuma. Izvansudski sporazum nema pravnog učinka na vjerovnike s kojima nije sklopljen.

Članak 16.

Odredbom ovoga članka propisuje se odgovornost potrošača za štetu vjerovnicima koje je potrošač nije naveo u popisu imovine, vjerovnika i tražbina. Također, iz istog razloga, potrošač potrošač odgovara za štetu i vjerovnicima s kojima je sklopljen izvansudski sporazum. Ovim člankom želi se onemogućiti potrošača da u ovom stadiju postupka s popisa izostavi nekog od vjerovnika.

Članak 17.

Ovom odredbom su propisana tijela postupka stečaja potrošača. Tijela postupka stečaja potrošača su sud i povjerenik.

Članak 18.

Odredbom ovoga članka propisuje se da povjerenika imenuje sud s liste stečajnih upravitelja uz odgovarajuću primjenu Stečajnog zakona. Za povjerenika ne može biti imenovana osoba koja bi morala biti izuzeta kao sudac u stečajnom postupku, a osobito osoba koja je bliski srodnik suca, dužnika ili vjerovnika, niti osoba koja je pravomoćno osuđena za kazneno djelo protiv gospodarstva ili druga kaznena djela koja je čine nedostojnom za obavljanje dužnosti povjerenika.

Članak 19.

Ovom odredbom su propisane dužnosti povjerenika. Propisano je da je povjerenik dužan pri ispunjavanju svojih dužnosti postupati s pažnjom dobrog stručnjaka. Nadalje predlagatelj propisuje da je povjerenik dužan unovčavati imovinu stečajne mase bez odgode te je ravnomjerno razdjeljivati vjerovnicima. Povjerenik je dužan podnositi sudu kvartalna pisana izvješća u kojima će navesti stanje potrošačeve imovine, nove okolnosti koje bi mogle utjecati na mogućnost ispunjenja potrošačevih obveza, iznos ukupno isplaćenih sredstava pojedinom vjerovniku, podatke o unovčenoj imovini i ostale podatke koji su od utjecaja na tijek postupka. Podnesena izvješća objavljuju se na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova. Na obavljanje dužnosti i odgovornost povjerenika na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Stečajnog zakona kojim su propisana prava i obveze stečajnog upravitelja ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Članak 20.

Ovom odredbom propisuje se nadzor nad povjerenikom od strane suda.

Članak 21.

Predloženom odredbom propisuje se da je povjerenik dužan otvoriti poseban transakcijski račun kod financijske institucije za svakog pojedinog potrošača nad kojim je otvoren stečaj u skladu s nalogom suda. Račun, povjerenik mora otvoriti najkasnije prvi radni dan nakon što ga je sud imenovao. Putem računa povjerenik može primiti samo uplate i obavljati isplate koje se odnose na upravljanje i raspolaganje stečajnom masom. Sredstva s posebnog računa ne mogu biti predmetom ovrhe koja se provodi protiv povjerenika, a u slučaju stečaja ili smrti povjerenika ne ulaze u njegovu stečajnu masu odnosno ostavinu. Povjerenik je dužan sve uplate koje se odnose na upravljanje i raspolaganje stečajnom masom držati odvojene od svoje imovine. Za otvaranje, vođenje i zatvaranje računa ne može se naplaćivati naknada.

Članak 22.

Predloženom odredbom propisuje se nagrada za rad te naknada stvarnih troškova.

Članak 23.

Ovom odredbom propisana je isključiva stvarna nadležnost općinskih sudova čija mjesna nadležnost se određuje prema mjestu potrošačeva prebivalište.

Članak 24.

Ovom odredbom propisana je supsidijarna primjena Stečajnog zakona.

Članak 25.

Ovom odredbom propisana su načela postupka prema kojima: postupak stečaja pokreće se ma prijedlog ovlaštene osobe (potrošač ili njegov vjerovnik), postupak je hitan, odluke se u pravilu donose bez usmene rasprave, a sud je ovlašten po službenoj dužnosti utvrđivati činjenice od

značaja za postupak saslušanjem svjedoka i stručnjake, kao i uvidom u odgovarajuće registre i evidencije, u skladu s posebnim zakonima.

Članak 26.

Ovom odredbom propisan su pravila o dostavi pismena koja se objavljuju putem mrežne stranice e-oglasna ploča sudova. Dostava pismena smatra se obavljenom protekom osmog dana od dana objave pismena na mrežnoj stranici e-oglasna ploča, a objava pismena smatra se dokazom o urednoj dostavi svim sudionicima postupka. Osim navedenog, sudionici postupka mogu zatražiti da im se pismena dostavljaju na kućnu adresu ili na adresu elektroničke pošte, ali takva dostava nema pravni učinak na tijek rokova propisanih ovim Zakonom. Radi uvida u sva objavljena pismena, nadležni sud će na vidnom mjestu u sudu omogućiti uvid na mrežnu stranicu e-oglasna ploča sudova.

Članak 27.

Ovom odredbom propisano je tko može pokrenuti postupak stečaja potrošača. Postupak stečaja potrošača pokreće se prijedlogom potrošača ili svakog njegovog vjerovnika. Obveza vjerovnik je učiniti vjerojatnim postojanje svoje tražbine, dok je obveza potrošača priložiti plan namirenja duga te popis imovine, vjerovnika i tražbina. Također, uz prijedlog je potrebno dostaviti potvrdu o neuspjelom pokušaju sklapanja izvansudskog sporazuma.

Članak 28.

Ovom odredbom propisano je tko i u kojem iznosu predujmljuje troškove postupka. Troškove postupka predujmljuje predlagatelj u paušalnom iznosu koji odredi sud, a koji ne može biti manji od 1.000,00 kuna. Ako je predlagatelj potrošač koji nije u mogućnosti predujmiti troškove postupka, a ima imovine, sud može odlučiti da se troškovi predujme iz proračunskih sredstava, a predujmljeni troškovi naknadit će se prioritarno iz unovčene imovine potrošača. U suprotnom, ako je predlagatelj potrošač koji nije u mogućnosti predujmiti troškove postupka i nema imovine, sud ga može osloboditi od obveze predujmljivanja troškova postupka, uz odgovarajuću primjenu posebnog propisa kojim se uređuje besplatna pravna pomoć. Što se tiče troškova vjerovnika koji za nastanu tijekom postupka, propisano je da svaki vjerovnik snosi svoje troškove postupka.

Članak 29.

Ovom odredbom propisana je mogućnost zastajanja s postupkom u stadiju postupka koji prethodi donošenju rješenja o otvaranju postupka stečaja potrošača. Naime, potrošač ili vjerovnik mogu zatražiti od suda zastoj postupka u trajanju do najviše tri mjeseca ako iz okolnosti slučaja proizlazi kako bi u nastavku pregovora potrošač mogao postići sporazum s vjerovnicima. Zastoj može trajati najdulje tri mjeseca, a nakon proteka roka kojeg sud odredi, sud će nastaviti postupak po službenoj dužnosti.

Članak 30.

Ovom odredbom propisano je održavanje pripremnog ročišta koje se mora održati prije donošenja odluke o otvaranju postupka stečaja potrošača. Na pripremnom ročištu mora se

raspraviti i glasovati o planu namirenja duga kojeg je potrošač priložio uz prijedlog za otvaranje postupka. Sud može odgoditi pripremno ročište ako ocijeni da je to potrebno radi zaštite interesa stranaka, a pripremno ročište sud može odgoditi samo jednom.

Članak 31.

Ovom odredbom propisan je sadržaj poziva za pripremno ročište. Poziv za pripremno ročište objavljuje se putem mrežne stranice e-oglasna ploča sudova zajedno s planom namirenja duga i popisom imovine, vjerovnika i tražbina. U objavi će biti istaknuto da svatko može obaviti uvid u plan namirenja duga i popis imovine, tražbina i vjerovnika u pisarnici nadležnog suda. Nadalje, poziv za pripremno ročište sadržava poziv vjerovnicima da se očituju na plan namirenja duga u roku od 30 dana od objave poziva za pripremno ročište na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova. Vjerovnici čije tražbine nisu sadržane u popisu imovine, tražbina i vjerovnika, niti su pri izradi plana uzete u obzir, mogu tražiti njihovo namirenje samo ako su u roku od 30 dana od objave poziva za pripremno ročište podnijele zahtjev za dopunu ili izmjenu popisa. Poziv za pripremno ročište mora sadržavati izričito upozorenje na pravne posljedice zbog propuštanja roka za podnošenje zahtjeva za dopunu ili izmjenu popisa.

Članak 32.

Ovom odredbom propisan je tijek pripremnog ročišta. Pripremno ročište započinje razmatranjem plana namirenja duga. Plan namirenja duga se na prijedlog pojedinih vjerovnika ili potrošača može dopuniti ili izmijeniti, a svaki vjerovnik ima pravo zahtijevati provjeru i nadopunu svih tražbina sadržanih u popisu imovine, tražbina i vjerovnika pri čemu potrošač ima pravo zahtijevati provjeru svih tražbina koje se naknadno unose u plan na prijedlog vjerovnika. Glasovanje o planu namirenja duga obavlja se na temelju utvrđenog popisa vjerovnika i prava glasa koji im pripada.

Članak 33.

Ovom odredbom propisano kada će se smatrati da je plan namirenja prihvaćen. Dakle, ako se koji od vjerovnika nije u roku od 30 dana od objave poziva za pripremno ročište na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova izjasnio o planu namirenja duga, smatra se da je dao svoj pristanak na plan; odnosno, ako nijedan vjerovnik nije uskratio pristanak na plan namirenja duga, smatrat će se da je plan prihvaćen o čemu sud donosi rješenje. Potrošač ima mogućnost izmijeniti ili dati svoj pristanak na plan namirenja duga u roku koji odredi sud, a prihvaćeni plan ima učinak sudske nagodbe.

Članak 34.

Ovom odredbom propisana je zabrana opstrukcije plana do koje može doći ako svi vjerovnici ne daju pristanak na plan namirenja duga. U tom slučaju sud svojom odlukom može nadomjestiti nedostajući pristanak nekog od vjerovnika pod uvjetom da su na plan pristali vjerovnici čije tražbine prelaze polovinu ukupnih tražbina i ako se vjerovnik koji je uskratio pristanak na plan time ne dovodi u lošiji položaj od onoga u kojem bi bio da plana nema. Sud će odluku o nadomjesku pristanka pojedinih vjerovnika donijeti nakon što omogućiti očitovanje vjerovnicima koji su uskratili dati svoj pristanak na plana namirenja duga, a ako je planom sadržan i pravni položaj razlučnih vjerovnika, na ročištu će se posebno raspraviti prava tih

vjerovnika. Ako plan namirenja duga bude prihvaćen, prijedlog za otvaranje postupka stečaja potrošača i prijedlog za oslobođenje od preostalih dugova smatraju se povučenim.

Članak 35.

Ovom odredbom propisano je da u slučaju da plan namirenja duga ne bude prihvaćen sud mora otvoriti postupak stečaja potrošača.

Članak 36.

Ovom odredbom propisano je postupak donošenja rješenja o otvaranju postupka stečaja potrošača. Sud donosi rješenje o otvaranju postupka stečaja potrošača ako su ostvarene zakonom propisane pretpostavke i ako na pripremnom ročištu nije prihvaćen plan namirenja duga. Rješenje o otvaranju postupka stečaja potrošača objavljuje se na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova. Sud će u rješenju o otvaranju postupka stečaja potrošača imenovati povjerenika te će naložiti da se rješenje o otvaranju postupka stečaja potrošača upiše zemljišne knjige te druge odgovarajuće upisnike.

Članak 37.

Ovom odredbom propisano je kada nastupaju pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka na imovinom potrošača. Pravne posljedice otvaranja postupka stečaja potrošača nastupaju danom objave rješenja o otvaranju postupka stečaja potrošača na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova. Ako rješenje o otvaranju postupka stečaja potrošača u povodu žalbe bude ukinuto, a u ponovnom postupku stečaj nad potrošačem bude opet otvoren, smatrat će se da su pravne posljedice otvaranja postupka nastupile od trenutka objave prvog rješenja o otvaranju postupka stečaja potrošača na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

Članak 38.

Ovom odredbom propisano je u kojim slučajevima se otvoreni postupak stečaja potrošača neće provesti. Naime, ako se na pripremnom ročištu utvrdilo da imovina potrošača koja bi ušla u stečajnu masu nije dovoljna ni za namirenje troškova postupka ili je neznatne vrijednosti, sud će donijeti odluku o otvaranju i zaključenju postupka stečaja potrošača te istovremeno imenovati povjerenika i odlučiti o zahtjevu za oslobođenje od preostalih obveza ako je takav zahtjev podnesen. U tom slučaju primjenjuju se odredbe ovoga Zakona o oslobođenju od preostalih obveza. Odluka o tome objavljuje se na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova. Međutim, povjerenik može i nakon zaključenja postupka, a najkasnije u roku od dvije godine od donošenja odluke o otvaranju i zaključenju postupka stečaja potrošača, ako nije podnesen ili nije prihvaćen prijedlog za oslobođenje od preostalih obveza, u ime potrošača, a za račun stečajne mase unovčiti imovinu potrošača i prikupljenim sredstvima namiriti nastale troškove postupka. O obavljenim radnjama povjerenik podnosi izvješća sudu.

Članak 39.

Ovom odredbom definirano je što čini stečajnu masu. Stečajna masa obuhvaća cjelokupnu imovinu potrošača koju je potrošač stekao do zaključenja postupka odnosno do proteka

razdoblja provjere ponašanja, osim imovine na kojoj se ne može provesti ovrha u skladu s odredbama Ovršnog zakona.

Članak 40.

Ovom odredbom propisana je zabrana raspolaganja stečajnom masom za potrošača. Nakon otvaranja stečaja potrošača, raspolaganja potrošača predmetima iz stečajne mase su bez pravnog učinka, osim onih raspolaganja za koja vrijede opća pravila o zaštiti povjerenja u javne knjige. Drugoj će se strani vratiti njena protučinidba iz stečajne mase ako je njome povećana vrijednost stečajne mase.

Članak 41.

Ovom odredbom propisano je da ako, nakon otvaranja postupka stečaja potrošača, netko izravno ispuni obvezu potrošaču, iako je obvezu trebalo ispuniti u korist stečajne mase, takvim će se ispunjenjem osloboditi od obveze ako dokaže da u vrijeme ispunjenja nije znao da je postupak stečaja potrošača otvoren.

Članak 42.

Ovom odredom propisane su posljedice stjecanja nasljedstva. Ako je potrošač stekao nasljedstvo ili zapis prije otvaranja ili tijekom postupka stečaja potrošača, imovina stečena po toj osnovi unosi se u stečajnu masu. Ako se potrošač odrekao nasljedstva nakon otvaranja postupka stečaja potrošača ili u roku od tri godine prije otvaranja postupka, sud će ocijeniti razloge takvog odricanja te od kakvog je to utjecaja pri odluci o oslobođenju od preostalih obveza. Sud je obavezan saslušati vjerovnike i potrošača.

Članak 43.

Ovom odredbom propisan su posebna pravila o unovčenju stečajne mase. Tako je propisano da se pri unovčenju stečajne mase mora voditi računa o dostojanstvu potrošača te potrošač ima pravo na sredstva koja su mu nužna za namirenje osnovnih životnih potreba i troškova stanovanja. Visinu tih sredstava određuje povjerenik uz odgovarajuću primjenu posebnog propisa kojim se uređuju prava iz sustava socijalne skrbi i usporedbom podataka o troškovima života, troškovima obrazovanja te zdravstvenim potrebama potrošača.

Nadalje, potrošač može predložiti da se do okončanja razdoblja provjere ponašanja ne prodaje nekretnina koja mu je potrebna za stanovanje ako u vlasništvu nema drugu nekretninu i ako nema na raspolaganju drugi smještaj niti ga je u mogućnosti osigurati, dok je sud dužan voditi računa o tome da nekretnina bude razmjerna osnovnim stambenim potrebama potrošača. Sud je dužan pozvati vjerovnike koji imaju razlučno pravo na nekretnini da se očituju o prijedlogu potrošača i da se izjasne daju li svoj pristanak, a ako su različni vjerovnici dali svoj pristanak, sud može odlučiti da se nekretnina ne prodaje do okončanja razdoblja provjere ponašanja nakon kojeg razdoblja će ocijeniti svrhovitost prodaje nekretnine vodeći računa o opsegu namirenja vjerovnika koji imaju razlučno pravo na nekretnini. Pravo suda je bez odgode ukinuti odluku da se nekretnina ne prodaje do okončanja razdoblja provjere ponašanja, ako utvrdi da potrošač ne ispunjava obveze propisane ovim Zakonom. Protiv tih odluka dopuštena je žalba, koja ne odgađa ovrhu rješenja.

Članak 44.

Ovom odredbom propisano je postupanje s imovinom na kojoj postoje različna prava. Tako je propisano da povjerenik u početnoj fazi postupka nije ovlašten unovčavati predmete na kojima postoje različna prava i da to unovčenje pripada isključivo vjerovnicima, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano. Sud je ovlašten naložiti vjerovniku unovčenje imovine u roku od šest mjeseci od dobivenog naloga, a ako vjerovnik propusti unovčiti imovinu u tom roku pravo unovčenja prelazi na povjerenika. Nadalje, sud može donijeti odluku da se neće unovčavati pojedina imovina ako bi troškovi unovčenja bili veći od postignutog iznosa za imovinu, u kojem slučaju će potrošaču odrediti rok u kojem mora platiti povjereniku iznos koji odgovara iznosu stečajne mase koja bi se podijelila vjerovnicima. Također, sud može donijeti odluku o oslobođenju od preostalih dugova tek nakon proteka roka u kojem je potrošač obavezan uplatiti povjereniku iznos koji odgovara onome što bi se unovčenjem mase dobilo za raspodjelu vjerovnicima. Tijekom trajanja ustupa nije dopuštena ovrha u korist pojedinih vjerovnika, dok je zabranjeno unovčenje imovine ispod polovine njezine procijenjene vrijednosti.

Članak 45.

Ovom odredbom dopušteno je dužniku obavljanje/započinjanje djelatnosti slobodnog zanimanja. Potrošač može nakon otvaranja postupka stečaja potrošača i u razdoblju provjere zahtijevati od suda dopuštenje obavljanja djelatnosti. Potrošač je dužan sudu navesti djelatnosti koje namjerava obavljati te planiranu dobit i pretpostavke na temelju kojih bi sud mogao utvrditi svrhovitost prijedloga. Potrošač može zatražiti da se iz stečajne mase izuzmu strojevi, oprema, materijal ili drugi dio imovine potreban za obavljanje djelatnosti, osim nekretnina, u kojem slučaju se mora navesti mjesečni iznos naknade za imovinu izuzetu iz stečajne mase koji se potrošač obvezuje uplaćivati u stečajnu masu. Mjesečni iznos naknade ne može biti veći od 1% tržišne vrijednosti dijela imovine koja je izuzeta iz stečajne mase. Sud će dopustiti potrošaču obavljanje djelatnosti uz prethodno mišljenje povjerenika i vjerovnika, ako stekne uvjerenje da će potrošač ostvariti dobit i biti u mogućnosti plaćati mjesečni iznos naknade za imovinu izuzetu iz stečajne mase. U svojoj odluci sud je dužan naznačiti dio imovine koji se izuzima iz stečajne mase i obvezati potrošača na plaćanje mjesečne naknade za izuzimanje.

Članak 46.

Ovom odredbom propisana je mogućnost ukidanja dopuštenja obavljanja djelatnosti. Sud može na prijedlog povjerenika ili vjerovnika ukinuti dopuštenje obavljanja djelatnosti ako potrošač ne ispunjava svoje obveze na plaćanje mjesečne naknade za imovinu izuzetu iz stečajne mase ili ako u izvješću o dobiti i gubitku iskaže gubitak ili se takav gubitak utvrdi analizom, osim ako sud stekne uvjerenje da će potrošač u sljedećem razdoblju ostvariti dobiti. Ako sud ukine dopuštenje obavljanja djelatnosti, u stečajnu masu vratit će se izuzeti dio imovine i ostvarena dobit. Neispunjene obveze nastale obavljanjem djelatnosti smatraju se troškovima postupka.

Članak 47.

Predloženom odredbom propisuje se obveza povjerenika da sastavi završni diobni popis i odluči o eventualnim prigovorima vjerovnika. Propisana je i obveza suda da odluči o prijedlogu za oslobođenje od preostalih obveza ako je takav prijedlog podnesen.

Članak 48.

Odredbom ovoga članka propisani su uvjeti za zaključenje postupka kao i trenutak od kojega počinje teći razdoblje provjere ponašanja. Razdoblje provjere ponašanja u skladu s odredbom stavka 2. ovoga članka počinje teći od zaključenja postupka stečaja potrošača.

Članak 49.

Predloženom odredbom propisuje se mogućnost oslobođenja potrošača od preostalih obveza. Također, predloženom odredbom propisuje se podnošenje prijedloga za oslobođenje kao uvjet za donošenje sudske odluke o oslobođenju od preostalih obveza te se određuje do kada potrošač može podnijeti takav prijedlog. Ako sud utvrdi da je potrošač u ranijem postupku stečaja potrošača oslobođen od preostalih obveza, a od dana donošenja odluke suda o oslobođenju od preostalih obveza je prošlo manje od deset godina, odbacit će prijedlog potrošača.

Članak 50.

Predloženom odredbom propisuje se prijelaz prava raspolaganja imovinskim pravima potrošača na povjerenika kao i prava potrošača na upravljanje i raspolaganje imovinom koja ulazi u stečajnu masu, ustup prava i izjava o ustupu.

Članak 51.

Predloženom odredbom propisuje se jednako postupanje prema svim vjerovnicima.

Članak 52.

Predloženom odredbom propisuje se mogućnost oslobođenja potrošača od preostalih obveza koje su u postupku ostale nenamirene.

Članak 53.

Odredbom ovoga članka propisani su razlozi za odbijanje prijedloga za oslobođenje od preostalih obveza.

Članak 54.

Predloženom odredbom propisuju se obveze koje su izuzete od oslobođenja.

Članak 55.

Predloženom odredbom propisuju se obveze potrošača u razdoblju provjere ponašanja.

Članak 56.

Predloženom odredbom propisuju se razlozi za uskratu oslobođenja od preostalih obveza.

Članak 57.

Odredbom ovoga članka propisuje se obveza suda da prije donošenja odluke o uskrati saslušanja potrošača, povjerenika i vjerovnike. Propisuje se i mogućnost podnošenja žalbi te da se odluka o uskrati objavljuje na internetskoj stranici e-oglasna ploča sudova.

Članak 58.

Predloženom odredbom propisuje se mogućnost donošenja odluke o oslobođenju od preostalih obveza te mogućnost podnošenja žalbe. Također, propisuje se da oslobođenje od preostalih obveza ima pravni učinak u odnosu na sve vjerovnike uključujući i vjerovnike koji tražbinu nisu prijavili u postupku.

Članak 59.

Predloženom odredbom propisuje se da će ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa voditi evidenciju potrošača u odnosu na koje je doneseno rješenje o oslobođenju od preostalih obveza u skladu s Pravilnikom kojega će donijeti ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Članak 60.

Predloženom odredbom propisuje se da pravomoćnošću odluke o oslobođenju od preostalih obveza prestaju važiti izjave o ustupu, služba povjerenika i ograničenja prava potrošača.

Članak 61.

Predloženom odredbom propisuju se da ako sud na pripremnom ročištu utvrdi da imovina potrošača nije dovoljna za namirenje troškova postupka stečaja ili je beznačajne vrijednosti, a potrošač je podnio prijedlog za oslobođenje od preostalih obveza, sud će donijeti rješenje kojim se postupak stečaja otvara, imenuje povjerenik te istovremeno zaključuje, nakon čega će se primijeniti odredbe ovoga Zakona koje uređuju postupak oslobođenja od preostalih obveza.

Članak 62.

Ovom odredbom propisani su rokovi za donošenje podzakonskih propisa koje je dužan donijeti ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Članak 63.

Ovom odredbom propisan je dan stupanja na snagu Zakona.